

haja vsak četrtek in
petja s poštno vred ali
v Mariboru s poštnim
dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12-30 din., četrta
30 din. Izven Jugoslavije
40 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lahko se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Ro-
pisel se ne vračajo. Upr-
ništvo sprejema naročnike,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne ogla-
se primeren popust. Nezap-
reklamacije so poštno
proste.
Čekovni račun poštno-
urada Ljubljana št. 10.62.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

26 številka

MARIBOR, dne 14. junija 1923

57. letnik.

Vladna izjava.

V državah, kjer vodijo politiko od naroda pravilno izvoljeni zastopniki, je običajno in celo zakonito, da poda nova vlada, ko stopi pred zbornico, svojo izjavo ali deklaracijo, s katero označi načelno in poslovno smer svoje politike.

Radikali, ki so tako dolgo vladali skupaj z demokrati ter toliko gorja in bremen nakopičili naši državi, ob volitvah in posebej še po volitvah pa izjavili, da hočejo sporazum, so sedaj, ko imajo svojo vlado, v duhu parlamentarnih načel podali svojo izjavo. Ta izjava je pa vsestransko vodena in brezbarvna in kaže samo to, da srbskim radikalom preteklost ni prijetna, da pa nimajo prave volje in smisla tudi za bodočnost, ki bi se morala zgraditi na podlagi splošno zahtevanih ter od njihove strani tudi obljubljenih smernic. Te smernice so radikali po svoji večini tudi pripoznali in so šli z njimi v volitve.

Demokratsko «jugoslovanstvo» — edinstvo treh narodov, od katerih bi se pa morala dva čimprej posrbiti, ni držalo in zato so rekli radikali Srbom, ki tega tudi niso mogli prenašati, da je najboljšje, če dobijo pri volitvah Srbi, Hrvati in Slovenci enotno zastopstvo ter se potem sporazumejo. Na ta način in s to nalogo so dobili radikali veliko večino srbskih volilcev. V parlament so prišli enotni zastopniki Srbov po radikalni, Hrvatov po Radičevi, Slovenci po SLS in Bosanci ter Hercegovci po svoji Jugoslov. muslimanski organizaciji. S tem se je pokazalo, da so v državi SHS trije narodi in to so razni radikalni prvaki v svojih govorih že večkrat priznali ter se kot zastopniki enega naroda spustili v pogajanja z zastopniki drugih dveh. Ta pogajanja so dosegla takozvani predporazum, s katerim so se obvezali radikali, da popravijo, kar so v imenu Srbije pod imenom «edinstva» zakrivali demokrati. Radikali so obljubili, da bodo v splošno zadovoljstvo uredili notranje državne razmere in da bodo potem sporazumno s hrvatskimi in slovenskimi zastopniki začeli spreminjati tudi ustavo.

O vsem tem pa nima vladna izjava niti besedice. Radikalna vlada ne govori o izvajanju in tudi ne o spreminjanju ustave in na njeni izjavi je točna in jasna samo napoved osemnajstih novih zakonov, vse drugo je pa prazno besedičenje in slepomišljenje napram centralistom, kakor tudi napram avtonomistom. Radikali si očitno skušajo obdržati odprto pot do enih, kakor do drugih. Dvoličnost in neodločnost je njihovo najmočnejše orodje.

O vladni izjavi se je razpravljalo pred parlamentom in kakor je izjava sama nejasna in neodločna, tako zmedeni in neodločni so bili tudi ministri, ki so jo branili pred opozicijo. Demokrati so napadali vladno iz-

javo, ker ne naglašajo vidovdanske ustave in razdelitve države, od ministrov, ki so na take napade odgovarjali, se je pa večina laskala demokratom, ali pa glavno preslišala ter se bavila s postranskimi stvarmi in le nekaj jih je bilo, ki so govorili v duhu sporazuma. Tako je eden napadal in izzival zastopnike Bosne in Hercegovine in ko je neki bosanski poslanec povdarjal, da Bosna ni srbska, da je prej hrvatska ali bolje rečeno, da je last Bosancev in Hercegovcev, so nekateri radikali složno vpili z demokrati, da Bosanci tega ne bodo nikdar doživeli in da je bilo vprašanje Bosne že rešeno in zaključeno s prihodom srbske vojske.

Tudi glede orjuncov in drugih fašistov se radikali enkrat popolnoma strinjajo z demokrati, ki so duševni in krušni očetje teh banditov, drugič pa zopet govorijo, da so proti vsaki sili. Ko se je govorilo o orjunskega napadu na hrvatske poslance in umoru hrvatskega združnega ravnatelja Jurija Soče v Sarajevu, je eden od ministrov izjavil, da pri tem in drugih takih slučajih ne vidi nobene politične strani in da so vse to sami navadni izgedi. Demokrati so mu seveda silno ploskali in kako naj dobi vlada moč, ugled in zaupanje, če govori eden njenih članov tako, dočim se drugi eno uro pozneje zopet prereka z demokrati o tem, kdo da je upeljal nasilje v naši državi.

Lahko bi našli celo vrsto primerov, v katerih enako bije nasilna žila pri demokratih in pri večini radikalov. Najznačilnejši primer daje vojaški zakon, ki je sestavljen v silno protiljudskem duhu od oholega generalnega kroga, ki omalovažuje in celo prezira vse, kar je izven njega. Za ta zakon so demokrati enoglasno, dočim nasprotujejo krčevito vsem drugim zakonom, ki se po osnutku radikalne vlade v nekaterih boljših ozirih razlikujejo od nekdanjih demokratskih predlogov.

V primer neodločnosti in neodkritosti, ki še vedno preveča radikalno vlado, naj služi tudi to-le: Bivši prosvetni minister policajdemokrat Pribečević in sedanji prosvetni minister Trifunović se kregata. Prvi očita drugemu, zakaj ne preskrbi, da bi se na Hrvatskem praznoval praznik sv. Save. Minister odgovarja, da so Hrvati katoliki in da se jim ne more vsiliti pravoslavni svetnik. Nadalje je še lepo govoril o spoštovanju verskega čuta vseh državljanov, teden dni poprej pa vlada ni hotela poslati svojega zastopstva na procesijo sv. Rešnjega Telesa v Beogradu, četudi se to dogaja v vseh državah in tudi v takih, kjer so katoliki v manjšini.

Minister Janković je izjavil, da je radikalna stranka tudi za revizijo ustave, če bi narod to zahteval, vlada pa vsak čas kaže s svojim delom, da ji niso mar narodove zahteve in težnje in tako se pod neodločnostjo, zmedenostjo in celo vrsto največjega nesoglasja družijo na vladi nepopoljšljivi centralisti, protiljudski oblastniki in nekateri poštenjaki, ki pa nimajo dovolj moči

in poguma, da bi nastopili ter lepe besede združili tudi z dejanji.

Pod enim klobukom.

Politična zgodovina beleži malo slučajev, da bi bile stranke popolnoma propadle pri volitvah, kakor se je to zgodilo pri zadnjih volitvah v Sloveniji z: demokrati, samostojnimi in socijalnimi demokrati. Žalostni preostanki ravnokar omenjenih strank so si vsi edini glede zahrbtnih spletk in boja proti naši zmagoviti Ljudski stranki. Poraz zadnjih volitev najbolj grize demokrate, ki so bili in bodo ostali duševni voditelji boja vseh nam nasprotnih strank. Dr. Žerjavu in dr. Kukovcu so obrnili v Sloveniji vsi poštno in res slovensko čuteči volilci hrbet in so se s prepričanjem oklenili naše Ljudske stranke. V onemogli jezi in sovraštvu proti SLS se je šiba božja Slovenije dr. Žerjav spozabil tako daleč, da je po Pribečevićem receptu zbral, plačal in organiziral mladane vse po večini radi raznih zločinov predkaznovane lopove v takozvani Orjuni. Orjuna — ta rokovernjaška organizacija Žerjavovih hlapcev si je stavila nalogo: s surovo silo, s palico, nožem ter revolverjem prisiliti miroljubne in poštene ljudi, da bodo neprestano nadlegovani iz strahu zapustili tabor Ljudske stranke.

Našim čitateljem je znano več kot dovolj, kaj vse so počeli Žerjavovi orjunci v Mariboru, Slov. Bistrici, Ptujju in tudi po drugih slovenskih mestih. Naši listi so beležili, vse slučaje orjunskega nasilja ter svarili mesto in deželo pred temi tolovajskimi bandami. Mera orjunskih zločinov je bila do vrha polna in vlada sama je bila prisiljena, da je z najvišjega mesta ukinila razbojniško delovanje ptujske in mariborske Orjune, ki sta se glede nasilja najbolj odlikovali med vsemi drugimi Orjunami v Sloveniji.

Orjunske nasilje molče odobravajo samostojni in socijalni demokratje.

Orjuna v Sloveniji je delo Žerjava in Kukovca. Člani, somišljeniki ter oboževalci Orjune so pristaši demokratske stranke. Vsakdo bi pričakoval od samostojnih in socijalnih demokratov, da bodo oni tudi z nami vred nastopili proti orjunskim bandam. Vendar tega ni storila ne Samostojna in ne socijalni demokrati. «Kmet. list» ni niti z eno besedo obsodil rokovernjaških zločinov Orjune in niti enkrat ni svaril svojih pristašev pred to organizacijo. Ne samo to, sedaj, ko je vlada ukinila delovanje ptujske in mariborske Orjune, se je poslanec Samostojne Pucelj javno v narodni skupščini v posebnem govoru ogreval za Orjuno in bil proti razpustu. Iz ravnokar povedenega je pač jasno kot beli dan, da je taisti, ki molče odobrava in po svojem zastopniku celo

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Znano vam je moje mnenje, je skomignil drago-man, «povedal sem vam ga. Če postanete, kar sem postal jaz, pridete gotovo živi v Kartum. Če pa ne — ne bote zapustili živi današnjega opoldanskega taborišča —»

Polkovnikov orlovski nos se je za par stopinj dvignil in jezna rdečica mu je zalila upadla lica.

Molče je jezdil nekaj časa. Občutljiv človek je bil, posebno glede svojih naziranj o moški časti in poštenju. In dogodki zadnjih ur so še povečali njegovo razdraženost. Precej časa je trajalo, da je spet začel.

«Pustimo to na stran!» je dejal končno z mirnim glasom, ki se mu je pa čulo, da se hudo premaguje. «Nekatere stvari so mogoče — druge pa ne. In kar vi svetujete, je nemogoče.»

«Zadostuje, da navidezno izpremenite vero —»

«Dovolj!» ga je polkovnik rezko prekinil.

Mansur je iznova skomignil z rameni.

«Čemu me pa poprašujete za svet, ako vas razburjajo moji odgovori! Ako nečete storiti, kar vam svetujem, pa sami poskusite svojo srečo. Pa tega vsaj ne bode mogli reči, da nisem vsega storil, kar je bilo v moji moči —»

«Ne razburjam se», je odgovoril polkovnik, pa šele čez nekaj časa in glas se mu je rahlo tresel, siloma se je premagoval. «Ampak storiti, kar svetujete vi, bi se reklo, pasti globlje, nego je nam mogoče. — Kar pa mislim da bi se dalo storiti, je tole. Ako hočete, lahko namignete tistemu mohamedanskemu duhovnu, tistemu molahu, lahko mu namignete, pravim, da smo se začeli zanimati za njegovo vero in, da ji nismo nenaklonjeni. — Ne mislim, da bi to bil tako hud prestopek zoper naše versko prepričanje, posebno če upoštevam, v kaki smoli da sedimo, —» je govoril bolj zase ko za Mansurja in nadaljeval glasneje: «In ko pride, se ne-

koliko poigramo z njim, kažemo zanimanje, dvomimo, ga poprašujemo in prosimo pojasnil in tako zavlečemo vse za eden ali dva dni. Ali ne mislite, da bi to šlo? Ali bi ne bilo to najbolje za nas?

«Storite kakor želite! Povedal sem vam enkrat za vselej, kako mislim o stvari. — Ako hočete, da tako povem molahu, mu bom povedal. Tisti debeli mali človek je, sivo brado ima, na onile rjavi kameli sedi tam pred nami. Lahko vam še povem, da je na glasu pri svojih ljudeh kot neprekosljiv misijonar med neverniki, da je še vsakega izpreobrnil, katerega se je lotil, in da je zelo ponosen na svoje uspehe in na svoje zmožnosti. Ni dvoma, da vam bo skušal ohraniti življenje, ako vidi, da bi vas utegnil pridobiti za Mohameda.»

«Povejte mu torej, da smo pripravljeni, in da ga bomo radevolje poslušali. Ne verjamem, da bi naš dobri Stuart odobral moj korak, — pa mrtev je, siromak, in mislim, da smemo poskusiti. — Pojdite k njemu, Mansur, in če opravite svojo stvar dobro, bomo pozabili, kar se je zgodilo. — Mimogrede, ali je Tippy Tilly povedal kaj novega?»

«Ne, gospod! Svoje ljudi drži skupaj, sicer pa ne ve, kako in kdaj bi nam pomagal.»

«Tudi jaz ne vem. — Dobro, idite k molahu, jaz pa povem tovarišem, kaj sva se domenila.»

Ujetniki so bili zadovoljni s polkovnikovim načrtom, le gospodična Adams je trmoglavu ugovarjala in se za nobeno ceno ni dala pregovoriti, da bi na kakršenkoli način kazala zanimanje za Mohamedovo vero.

«Mislim da sem že prestara», je pravila, «da bi klonila koleno pred Balom. Vse življenje sem bila srečna v svoji veri, pa bi naj na stara leta molila tistega Mahameta, ali kako se mu že pravi. — Ne, tega ne storim —!»

Največ, kar je obljubila, je bilo, da ne bo nasprotovala in da se ne bo vmešavala v pogovore in pogajanja z molahom.

«In kdo se naj pogaja z njim?» je vprašal Fardet, ko so jezdili naprej in se posvetovali. «Skrajno važno je, da se pogajanja vrše kolikormogoče naravno in neprisiljeno, kajti če bo le malo opazil in sumil, da ga vle-

čemo za nos, ne bo hotel nobene besede več izpregovoriti z nami in vse bo izgubljeno!»

«Cochrane mislim bi naj vodil pogajanja, on je prvi stavil predlog», je svetoval Belmont.

«Oprostite!» je ugovarjal Fardet. «Ne da bi rekel žal besedo zoper našega zaslužnega prijatelja, — ampak to pa tudi ni mogoče, da bi bil eden človek sposoben za vsako reč. Vse se bo razdrlo, če on začne. Mohamedanski duhoven bo videl polkovniku skozi dušo —»

«Res —?» je vprašal polkovnik suho.

«Da, dragi prijatelj, videl vam bo do dna duše, kajti kakor vsem vašim rojakom Angležem tudi vam manjka zanimanje in zmisla za drugoverce. To je vaš skupni narodni greh —!»

«Prosim, pustite na stran politiko!» je vzkliknil Belmont nestrpno.

«Ne govorim o politiki! Moj ugovor je čisto stvaren. Kako naj polkovnik Cochrane dokaže in pokaže zanimanje za mohamedanizem, ko pa dejanski zanj ni vere na svetu, za katero bi se zanimal, razen tiste, ki je bil v njej rojen in vzgojen. To ni da bi očital gospodu polkovniku, le toliko hočem reči s tem, da se gospod Cochrane ne zna hliniti in da svoje vloge prav gotovo ne bo igral dobro in ne bo znal prevariti moža, kakršen je tale mohamedanski misijonar —»

Polkovnik je sedel raven kakor privezan h kolu in delal obraz, kakor človek, ki si ni čisto na jasnem, ali je dobil poklon ali zaušnico.

Nekaj časa je molčal, nato pa je dejal pikro:

«Pa sami govorite, ako hočete! Vesel bom, če menil ne bo treba!»

«Tudi jaz mislim, da sem najbolj sposoben za tak posel. Mene zanima vsako verstvo. Če ga bom jaz izpraševal in prosil za pojasnila, ga ne bom imel za norca, ampak bomo govorili odkritosrčno, zato ker v resnici hočem kaj več zvedeti o Mohamedu.»

«Res mislim, da bi bilo najbolje, ako vzame pogajanja Fardet v roke», je dejal Belmont odločno.

In stvar je bila urejena.

Solnce je stalo visoko in sipalo plamenečo vročino in neznosen lesk doli na izgorelo kamenje in na po-

v parlamentu nastopi za Orjuno, ravno toliko vreden kot dr. Žerjav in demokratje, ki organizirajo in plačujejo orjunce.

Isto kot o samostojnih glede Orjune velja tudi o socialnih demokratih. Socialpatrijotje tako radi zatrjujejo svojo človekoljubnost, ljubezen do zatiranega bližnjega, so na papirju in v besedah proti vsaki surovi sili, a napram orjunskim divjaštvom pa se obnašajo čisto hladnokrvno. Obsodbe orjunskih zločinov so se le po otrešili z izgovorom, kaj nas briga ta meščanska vojna med pristaši SLS in Orjuno. In vendar ni Orjuna napadala samo od socialdemokratov zmerjanih meščanov ampak tudi ljudi delavskih slojev, ki so pristaši naše stranke. Kratko in malo, socialpatrijoti so na tihoma veselili, ker je Žerjav organiziral Orjuno in jo nahujskal v boj proti edini predstavnici slovenskega naroda proti — Ljudski stranki.

Zaključek.

V boju proti Ljudski stranki se je dr. Žerjav že poslužil vseh mogočih sredstev, ki so mu pa doslej še vsa odrekla. Njegov zadnji adut v borbi zoper nas so razbojniške bande Orjune. A tudi to, najostrejšee obsodbe vredno Žerjavovo orožje se bo obrabilo, bo odreklo in nakopalo preostankom demokratske stranke še hujšo obsodbo, kot jo je doživela pri zadnjih volitvah. Treba pa tudi pibiti, da podpirajo zadnji orjunski boj demokratov proti Ljudski stranki samostojni in socialdemokratje, od katerih ni niti eden obsodil orjunskih grozodejstev, da, g. bivši minister Pucelj se je celo potegoval za Orjuno v nar. skupščini. Isto obsodbo poštene-ga in miroljubnega slovenskega naroda kot demokratje zaslužijo tudi preostanki Samostojne in socialnih demokratov, ki odobravajo najostudnejše politično orožje dr. Žerjava proti naši stranki — razbojniško Orjuno.

Nove smernice našega vinogradništva.

Robert Košar.

Vinska kriza, katera se je prorokovala že pred tremi leti, je tu! Ker ni prodaje, je naše ljudstvo začelo razpečaviti svoje vino pod vejo; »bušenšanki« so stopili v veljavo, to se pravi, da pomaga sosed sosedu prazniti polovnjake. Pijemo ga, na stotine vinotočev funkcijonira v vsakem okraju, gospodarski efekt celoletnega dela in truda pa je podoben ničli.

Slovenskemu vinogradništvu bo treba nove orientacije in izdatne vladne podpore. Kakor smo doslej stremeli z vsemi močmi za rekonstrukcijo po trtni uši uničenih vinogradov, po zvišanju in požlahnitvi vinskega produkta in smo ta cilj s pomočjo in z umnim sodelovanjem predvojnne vlade tudi deloma dosegli, tako bi morali odslej še z večjim naporom in neutrudljivo vstrajnostjo skrbeti za prodajo teh produktov. Filoksero smo v goricah premagali, sedaj po preobratu pa se je lotila vina pod imenom — vinska kriza.

Novo stremljenje našega vinogradništva ne bi smelo biti več usmerjeno toliko na kvantitativno, kakor pa na kvalitativno produkcijo, v prvi vrsti pa v skrb za izvoz.

In kakor smo vsled uničevanja naših vinogradov po trtni uši pred nekaj desetletji stali pred popolnoma novim, skoraj nepremostljivim vprašanjem rekonstrukcije naših goric, tako stojimo danes v času vinske krize, ko

beljene kosti karavanske ceste. Z izsušenimi jeziki in razpokanimi utnicami so jezdili izmučeni potniki po pekočem poldnevu, žela se jim je neusmiljeno oglašala in razgreta domišljija jim je čarala pred oči slike udobnega salona na »Kleopatri«: s snežnobelimi meh-kimi prti pokrite mize, svetle krožnike, brušene kozarce, vinske steklenice z dolginimi vratovi, hladeče se v sijajno likanih srebrnih kotličkih med koščeki ledu in poleg njih sodavico in kislo vodo —.

Sadie se je dotedaj držala še precej pogumno, mahoma pa so jo napadli histerični krči in njen krik in polzblazneli smeh je strahotno pretresal živce vsem. Teta jo je prišla na eni strani, Stephens na drugi, vse sta storila, kar sta mogla, da bi jo pomirila, in končno je utrujeno, izmučeno dekle pol bede pol v nezavesti tiho obviselo na sedlu in le njeni prijatelji so jo obdržali, da ni padla.

Kamele niso bile nič manj zdelane ko jezdec in neprestano so jih morali vlačiti za uzde in suvati s petami, da niso sredi pota pozele v pesek.

Od obzorja do obzorja pa se je vzpenjal orjaški modri nebeški obok in po njem je počasi lezlo neizprosno, neusmiljeno solnce in peklo in žgalo na ljudi in živali, kot bi hotelo reči: »To je moje kraljestvo, puščava, vi pa ste vsiljivci, in žrtev zahtevam od vas, žrtev —!«

In naprej in naprej je jezdila karavana ob pobeljenih kosteh, počasnejši in vse počasnejši so bili njeni koraki. Poveljnika sta opazovala dolgo vrsto in v skrbeh zmajevala z glavo nad trudno hojo živali, ki so jih jezdili ujetniki.

Ena je hudo šepala, jezdil jo je ranjeni Sudanec. Zaostajala je in venomer jo je moral dregati in zbadati, da mu ni legla sredi pota.

In tedaj — ko je prišla žival mimo njega — je dvignil Ali Wad Ibrahim puško in ji je pognal kroglo v glavo. Padla je in ranjeni Sudanec je zletel iz visokega sedla ter trdo butnil ob tla. Sopotniki so se sočutno obrnili za njim.

Ubožec se je spravljal na noge, njegov obraz je bil zmeden, in prestrašeno je gledal.

smo zgubili konzumnirajoče ozadje, zopet pred nič manj važnim, toda lažje premostljivim vprašanjem: kaj naj storimo, da prodamo naše vino?

Pred vojno je imel skoro vsak kmet svojega vinskega odjemalca nekje na srednjem ali gornjem štajerskem. Tisti ljudje so bili navajeni na naša kislasta vina. Na Dunaju in v Budimpešti pa se je iz nadprodukcije vse monarhije ustvarjal tip, ki je pod enotnim imenom preplaval Česko, Moravsko, Galicijo, Poljsko itd. Teh zvez pa danes ni več! Treba je iskati novih polov na domačem trgu, kakor tudi v inozemstvu. Kaj storiti?

Najprej bi si morali urediti domačo hišo. Dobiti bi morali: A) Natančno statistiko slovenske vinske produkcije po okrajih, da bomo vedeli, koliko vina pridelamo. B) Za vsak okraj natančno statistiko raznih vrst pridelanega vina, da bomo vedeli, koliko rizlinga, muškate-nega silvanca, šipona itd. se pridelava. C) Za vsak okraj povprečno analizo teh vin. D) Koliko pridelanega vina se porabi doma v Sloveniji in sicer: a) potom obrti v sodih, v steklenicah, za šampanjec, za konjak in za drugo, b) za domači konsum. E) Koliko vina se izvozi v ostalo Jugoslavijo. F) Kaj se naj ukrene, da se dvigne izvoz vina iz Slovenije v druge dele Jugoslavije. G) Koliko vina se uvaža iz ostale Jugoslavije v Slovenijo. H) Kako stališče je prisojeno slovenskim vinom na jugoslovanskem trgu glede kvalitete.

Odgovori na ta vprašanja nam bodo podali podlago za naše nadaljno premišljevanje. Vsako uspešno gospodarstvo mora sloneti na knjigovodstvu, kojega podla-ga je natančna inventura.

Drugi blok raznih vprašanj se bo sukal okrog pridelovalnih stroškov: A) Koliko stane povprečno liter pridelanega vina v posameznih okrajih Slovenije. B) Kaj naj storimo in kaj naj predlagamo, da se znižajo pridelovalni stroški? Ta vprašanja so tako važna, kakor je bilo ob času rekonstrukcije naših goric važno vprašanje: koliko procentov apna in drugih tvarin vsebuje zem-lja, da bodo prospevali novi nasadi.

Boko v roki z vinogradniki bi morala delati trgovina, kajti poštena trgovina je življenje naroda. Ko je nastopila pred vojno v industriji špirta velikanska kriza, pod katero so trpeli pridelovalci krompirja, žganj-kuhe, rafinarije in drugi s to stroko zvezani pridobitni krogi, je sklicala vlado enketo vseh prizadetih krogov, da sliši njih mnenje. Isto je storila, ko so se pojavile krize v sladkorni industriji, v industriji železa itd.

Danes pa imamo pri nas vinsko krizo in ker je vinska trgovina hudo prizadeta, bo morala le ta začeti tudi reševati nekatera vprašanja, kakor n. pr.: A) Koliko vinskih trgovin, zadrug in drugih podjetij razpečava vino v Sloveniji? B) Koliko stroškov imajo pri prometen-litru in iz katerih postojank se rekrutirajo? C) Kaj se naj ukrene in kaj se naj predlaga, da se zmanjšajo ti stroški? D) Katere težkoče ovirajo prodajo naših vin v ostale dele Jugoslavije. E) Razvoj trgovine šampanjca, konjaka, likerjev v Jugoslaviji in v koliki meri bi te in-dustrije lahko povzdignile prodajo naših vin. F) Polo-žaj vinske trgovine pred in po vojni (statistični podatki). G) Kje tiči vzrok zboljšanja ali poslabšanja. H) Za-kaj ne moremo prodati naših vin v Nem. Avstrijo in na Čehoslovako. Zakaj nismo zmogni konkurence. I) Ali bi se dal iz slovenskih vin raznih okrajev ustvariti enoten tip. J) Kateri koraki bi se morali podvzeti za ustvarjenje tega tipa. H) Ali bi trpela trgovina in vino-gradništvo z ustvaritvijo tega tipa kako škodo, ali bi

Slok Bagora-Arabec je zlezal iz sedla, meč je držal v roki.

«Ne glejte nazaj —! Nikari ne glejte nazaj —!» je vpil Belmont ženskam.

Tiho so jezdili, z obrazi krčevito obrnjenimi proti jugu —.

Nobenega glasu ni bilo čuti, pa črez nekaj minut je prijezdil Arabec mimo. Brisal si je meč ob vratu kamele, z bodečim pogledom jih je ošinil in kruto, zlobno so se mu zableščali beli zobje v rjavem licu —. Pa tisti, ki so padli do dna nesreče in brezupa, tisti ne morejo pasti še globlje, njihova srca otrpnejo —. Tak zloben, grozeč pogled bi jim bil kedaj poprej morebiti pognal mravljince po hrbtu in jih zazebel v srce — sedaj jih ni več prestrašil, k večjemu, da jim je vzbudil onemoglo jezo —.

Starodavna karavanska cesta je nudila potnikom mnogo reči, ki bi jih bile gotovo zanimale, da so bili v srečnejšem položaju. Tu pa tam so ležali ob njej v groblje razpadli ostanki davnih stavb, tako davnih, da ni bilo več mogoče določiti njihove starosti, — stavb, ki so nekdanj v bogve kateri minuli dobi človeške zgodovine dajale potnikom senco pred pekočim solncem ali pa bran zoper roparske sinove puščave. Opeka je bila narejena iz gline in blata in pomešana s slamo ter je pripovedovala, da so morali tedanji stavbarji nositi svoje gradivo sem od daljnega Nila.

Vrhu nizkega griča so zagledali steber iz rdečega assuanskega granita. Znamenje solnčnega boga starih Egipčanov je bilo vanj vklesano in pod njem v hierog-lifih ime kralja Ramsesa II. Pred trti tisoč leti je vladal ta bojeviti kralj in še danes povsod po Egiptu srečavamo sledove njegovega delovanja, celo tu v daljni samotni puščavi. «Egipčani so obiskali nekdanj tale kraj», je pripomnil Belmont, «in pustili tu svojo vizitko, — lahko je, da še kedaj spet pridejo!» — Otožno so se nasmehnili sopotniki. —

In končno so zazrli prizor, ki ga bolj zaželjenega ne more zazreti trudni pogled popotnika v puščavi —.

Tu in tam v nižinah ob straneh ceste so se pojavljale lise in proge zelene trave, ki so pričale, da voda ne

imela dobiček. L) Kaj naj se stori za propagando naših vin v tu in inozemstvu.

Vsa ta in še druga vprašanja, bi se morala rešiti sistematično in na podlagi jasnih števil in dokazov, da dobimo vendar enkrat pravo sliko o stanju našega vinogradništva in naše vinske trgovine. Brez temeljne orientacije tavamo v temi. Ne smemo pozabiti, da nas je preobrat v Evropi postavil na lastne noge in pred nove naloge. Ta vprašanja pa bi se morala tudi rešiti skupno z vsemi prizadetimi krogi pod vodstvom vlade, da spozna sedanji težavni položaj vinogradništva in vinske trgovine iz ust ekspertov samih in da pride do prepričanja, da morajo čuvati to važno panogo našega narodnega gospodarstva, ki predstavlja velik del davčne moči. Naj samo vpraša davčne oblasti, koliko odstotkov v Sloveniji nosi vinogradništvo in z njo združene obrti. Zato pozdravljam soglasni sklep vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo, ki je dne 2. t. m. sklenil prositi vlado, da skliče kar najhitreje vinogradniško enketo.

Stanje setev v naši državi.

Vso gospodarsko vprašanje naše države se suče več ali manj edino okrog stanja setev. Kakor hitro se pokažejo nade na dobro žetev, raste cena našemu denarju in zanimanje za našo državo v tujini se večja. Saj smo mi za Rumunijo trenutno v Evropi edina država, ki lahko računa na izvoz večjih količin žita.

Izgled za letošnjo žetev je prilično dober. Do konca meseca maja se je računalo na naravnost sijajno žetev, kajti potek vremena je bil skrajno ugoden. Suša in popolnoma nenadna vročina koncem meseca sta pa v par dneh sliko popolnoma spremenili, zlasti v Banatu, Slavoniji in Srbiji, torej v krajih, ki pridejo pri pridelovanju žita v prvi vrsti v poštev. V Sloveniji se suša ni poznala ter je stanje žetve jako ugodno, razen v par krajih, kjer je padala toča. Ker pa Slovenija ne pridelava v najboljšem slučaju niti za svojo potrebo, radi tega ugodno stanje žetve v Sloveniji ne vpliva dosti na celotni gospodarski položaj naše države.

Ako torej govorimo o izgledih žetve v naši državi, mislimo pred vsem na naše žitnice, Banat in Slavonijo, nekoliko tudi na severni del Srbije.

Suša v teh krajih je škodovala dosti ovsu in ječmenu, ki letos radi tega ne prideta pri izvozu več v poštev. Pomanjkanje ječmena bodo tudi občutile češke pivovarne, ki so dosedaj največ našega ječmena potrebovale. Rž stoji nekoliko boljše. Suša jo je zadela ravno v cvetju, ter ji precej škodovala. Za izvoz vsekakor ista ne pride v poštev.

Glavni žitni pridelek — pšenica pa bo razmeroma zelo dobro obrodila. V nekaterih krajih Banata, zlasti v severnem delu, ki leži nad črto Vel. Bakinda—Sombor, bo letos žetev pšenice tako sijajna, kakor že dolgo let ne. Ker v teh krajih pridelamo razmeroma največ pšenice, se bo lahko izravnala slabše žetve v Slavoniji, južnem Banatu in Srbiji, kjer je napravila suša precej škode.

Veliko brigo pa dela našim izvoznikarjem slabo stanje koruze. Korusa najbolj rodi v Slavoniji in Srbiji, v krajih, ki so največ trpeli radi suše, ki se zlasti na korusi pozna. V Slavoniji so povzročili povrh tega še škodo nenadni nalivi zadnjih dni, ki so nizko ležeče kraje ob Savi preplavili. Voda je mnogo koruznih setev uničila.

more biti več daleč. In hipoma, brez vsakega prehoda, so stali na robu oaze.

Pred njihovimi žejnimi očmi se je odpirala okrogla, orjaški skledi podobna globel, vitke palme, košate akacije so stale v gručah po njej in ljubka, vabljiva trata je zelenela pod drevjem. Živo zelenje, tem življeše, ker ga je obsevalo žarko južno solnce, je sredi rjave ožgane puščave izgledalo kakor najčistejši smaragd vde-lan v brušen baker. Zares čudež, prelep čudež Božje vsemoččnosti in dobrotljivosti je taka oaza v mrtvi puščavi!

Pa našim popotnikom ni bila oaza vabljiva samo za oči, — obljubovala jim je senco, počitek, vodo, — mir! Vsem je šinilo novo življenje v utrujene ude, celo Sadie se je zdramila iz svoje nezavestne otrplosti, kamele so zahrzkale, nagleje so stopile, stegovale dolge vratove in poželjivo vohale po zraku.

Z žejnimi pogledi pa polnimi zadovoljstva in radosti so zrl potniki v dolino pred seboj. Po dolgem potovanju preko krute, negostoljubne puščave se jim je zdelo, da še nikdar v življenju niso videli lepše pokrajine —. Koprneče so objemale njihove oči novi, nenavadni prizor — zeleno trato, zvezdnate sence palminih vrhov na njej, temnozeleno dolge liste, ki so se bajno očrtavali na globokomodrem nebu — in pri pogledu na vse te čarobne lepote so pozabili na utrujenost, na trpljenje, na smrt, ki je spremljala njihove korake —.

Na dnu kotline je izviralo sedem večjih in dvoji manjših studencev v plitvih jamicah, vode več ko zadosti za še tako veliko karavano. In vsi so pili, živali in ljudje, željno in pohotno, ter se do sitega napili. Voda je bila sicer motna, temnorjave barve, in je imela neprijeten okus po natronu kakor vsi studenci v puščavi, pa hladila je, osvežila jih je, ah, kako dobro je to delo —!

Beduini so privezali kamele v gručah h kolom, razprostirli svoje spalne preproge v senco ter plegli po njih. Ujetniki so dobili dateljnov in dure, povedalo jim je, da lahko počnejo kar hočejo, dokler traja opoldanska vročina, in da bo molah prišel k njim ob solnem zatonu.

(Dalje prihodnjič).

Slabo stanje koruznih setev skrbi gospodarske kroge najbolj radi tega, ker bo na zunanjih trgih naša koruza popolnoma izpodrinila ameriška.

Ameriški trgovci so že lansko leto uspešno konkurirali z našimi izvozniki v kljub nizkemu stanju naše valute. Če bo pa še letošnja koruzna žetev tako slaba, kakor obeta, potem bo Amerika glede koruze izključno gospodarila na evropskem trgu. Ameriški trgovci skušajo to doseči s skrajno konkurenco, ter so cene koruze že tako znižali, da moramo že računati z uvozom ameriške koruze v našo državo, ako cene našega blaga ne bodo znatno padle. Nekateri kraji, posebno Dalmacija, so vsled porasta dinarja že začeli uvažati ameriško moko, ker je znatno cenejša, kakor pa naša.

V zvezi z dobrim stanjem setev se dviga zelo hitro vrednost našega denarja. Gotovi krogi sicer pripisujejo to nenadno dviganje domačim špekulantom, ki hočejo na ta način cene novega žita znižati, da bi ga po ceni velike zaloge nakupili. To je pri našem slabem finančnem gospodarstvu mogoče, ker smo opazili že večkrat, da je bilo dviganje vrednosti denarja samo špekulacija gotovih krogov, ki so si pri tem zaslužili milijone. Vendar pa upamo, da bo dinar še raste, ali pa ostal na sedanji višini, ako bodo izgledi na žetev tako ugodni, kakor sedaj. Potem nam bo letošnja žetev prinesla tudi zmanjšanje draginje, ki je zrastle že do neznosne višine. Vsekakor pa je vse to v največji meri odvisno od vlade, ki bi morala naš ugoden gospodarski položaj spretno izrabiti v utrjevanje naših gospodarskih odnosov s tujimi državami. Toda kakor se vse vidi, nima naša sedanja vlada mnogo smisla za pametno gospodarsko politiko, ker so ji bolj pri srcu strankarski interesi, kakor pa dobrobit cele države. Radi tega vlada upravičena bojazen, da bodo radikalci skušali iz trenutnega ugodnega gospodarskega položaja izvleči korist za svoje pristaše, kakor so to lanskega leta napravili demokraci in samostojneži s svojim izvozom, kar nam bo zopet škodovalo na inozemskih trgih.

Politični ogled.

Država SHS.

V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril o vladni izjavi poslanec g. dr. Hohnjec, ki je glede zunanje-političnega dela ugotovil, da ima izjava vlade tri pazine: O Rusiji, ki je največja slovanska država in naravna zaščitnica malih slovanskih držav, ni bilo slišati niti besedice, mi pa zahtevamo, da stopi naša vlada čimprej z rusko v diplomatske in druge stike; nadalje molči vlada o našem stališču napram dogodkom na vzhodu in končno se vlada noče spomniti Jugoslovancov, ki trpijo pod kruto italijansko fašistovsko oblastjo. V notranje-političnem delu je pa govornik naglašal, da je centralizem bolezen in da ne bo ozdravljenja, dokler se ne spremeni ustava. Sporazum je predpogoj državne ureditve in sporazum je tudi državna ideja, ker je na njegovi podlagi nastala naša država in ne potem okupacije ali osvojevanja, kakor pravijo v Beogradu. — Na vse to je odgovarjal Pašić v duhu okrutnega centralizma in z vso svojo starikavo trmoglavostjo. Upravičene proticentralistične zahteve je imenoval kratkoročno tuji duh in tujo vzgojo, centralizem pa naj bi bil izraz prave slovanske volje. Kar je Pašić v Ženevi podpisal, to označuje danes kot brezpomembno, češ, da se je udeležil konference samo za svojo osebo.

Po Pašićevem govoru je zahteval Jugoslov. klub od radikalov in vlade, naj se izjavijo, ali so za sporazum ali niso, ker danes, ko govori eden tako, drugi drugače, tretji pa zopet čisto po svoje, je treba čistega vina in vedeti se mora, komu naj se verjame.

Tudi zunanji minister je podal svoje poročilo, ki je pa po vzoru vladne izjave tudi zelo vodeno. Kar pač manjka vladni izjavi, to manjka tudi ministrovemu poročilu in zadovoljivo je samo to, da se minister izjavlja za mir, ki je potreben naši državi.

V odboru za proučevanje novega vojaškega zakona se je pokazalo, da kmečki radikalni poslanci niso zadovoljni z zakonom, ki so ga sestavili njihovi strankarski tovariši ministri, dočim so demokraci najhujše nasprotovali Jugoslovanskemu klubu ter tako pokazali, da so še hujši militaristi, kot zakon in njegovi predlagatelji.

Revolucija v Bolgariji.

V soboto je bil v Bolgariji nenadoma izveden državni prevrat po pristaših medvojne bolgarske politike in onih strank, ki so popolnoma propadle pred zmagovitim zemljoradniškim pokretom. Nova vlada ima za seboj samo oficirje in pa gospodo ter je omejena samo na glavno mesto Sofijo in kraje, kjer so že poprej gospodarili ustaši ali komiti. Kmetijski svet že zbira, da zopet vrže vlado, ki je sestavljena po komitini ter hoče zopet ustoličiti duh nemške zlahte in vojnih zločincev, in tako stoji Bolgarija pred krvavimi notranjimi boji. Naša vlada, ki dve leti ni hotela zaupati bolgarski kmetijski vladi, se sedaj, ko so se bolgarske vlade polastili protislovansko navdahnjeni gospodje, s skrbjo povprašujejo: kaj bo? Vzemirjeni so tudi v Parizu, ker je očitno, da bo nova bolgarska vlada, če se obdrži, vodila svojo politiko proti mirovnim pogodbam in proti sveznim državam. Nova bolgarska vlada skrbi za to, da pridejo samo njej ugodna poročila v svet, lahko se pa s precejšnjo gotovostjo računa na njen skorajšnji konec, ker bolgarski narod ne bo trpel nad seboj manjšine in povrh še vojnih zločincev.

Francelja.

Po celi državi se opaža močno gibanje levičarskih meščanskih strank v zvezi s socijalno demokracijo. Njihov program je, da strnoglavijo Poincarejevo vlado in ustvarijo kontinentalni blok, obnovivši, če mogoče, zvezo z Rusijo. Ta levičarski blok je napovedal veliko manifestacijo v Parizu, katero pa je policija prepovedala, tembolj, ker so nastopila nesoglasja v akcijskem odboru, v katerem so skušali prevzeti vodstvo komunisti.

Nemške odškodnine.

Angleška vlada smatra nemške predloge pač za pomanjkljive, je pa mnenja, da se da o njih razpravljati. Britanska vlada bo izrazila željo zaveznikom, da na nemško noto skupno odgovore. — Iz uradnih krogov se poroča, da se Zedinjene države ne bodo udeležile morebitne nove konference za odmero nemških reparacij.

Na lozanski konferenci se vedno ni pravega soglasja med antantnimi in turškimi zastopniki in francoski listi so že mnenja, da Turki vse to nalašč uprizarjajo, ker se zanašajo na zvezo z Bolgarijo pod novo vlado ter iščejo povod za spor s Francijo.

NOV VOJAŠKI ZAKON.

Važne so sedanje razprave v Beogradu v narodni skupščini (državnem zboru). Vlada je predložila nov vojaški zakon, ki bo veljal za vse pokrajine naše države in ki se bo izvajal za več desetletij. Ko so naši poslanci dobili ta načrt na svoje mize, so se posvetovali neprestano. Načrt je namreč v nekaterih ozirih še slabši, kot je stari srbski ali avstrijski vojaški zakon.

Naši zastopniki so stavili predloge, da se mora število vojaštva znižati, aktivna službena doba zmanjšati na 6 mesecev, službena dolžnost (rezerva) se mora znižati na deset let, vojaki naj odslužijo v ozemlju svojega kadra, oprostitve vojaške službe morajo biti širše, kmetiskim in delavskim fantom se morajo dovoljevati večkrat dopusti.

Vojaški zakon (načrt) predvideva neznosno visoko vojaško takso, ki bi se morala plačevati do 50. leta. Davkoplačevalci, posestniki in obrtniki bi morali plačevati 50 do 100 odstot. visoko vojaško takso vsa leta, od 21—50. Seveda samo tisti, ki so nesposobni. To bi bil grozen davek za naše ljudstvo. Naši poslanci v vojaškem odseku bodo napeli vse sile, da se to neznosno novo breme odvrne z ramen našega ljudstva. Ali bodo uspeli, je drugo vprašanje. Radič, ki je ob volitvah kričavo govoril, kako bo osnoval republiko, odpravil vojaštvo, sedi še vedno v Zagrebu v svoji bogato opremljeni vili. V Beogradu pa obe srbski stranki: radikalna in demokratska delate kar hočete. Kakor je Radič vsled svoje zapečnjaške politike kriv, da imamo velesrbsko centralistično ustavo, tako nosi zopet isti Radič glavno odgovornost, če bodo imeli vojaški zakon po srednjeveškem vzorcu.

Druga važna, enako kot taksa, je točka v načrtu glede vsakoletne oddaje kmetijskih konj, vozov in vpreg, to je takozvana »komora«. Vsakoletna oddaja ali klasifikacija konj in vozov, bi bila strašen udarec za naše ljudstvo. Poleg tega je v načrtu tudi nov davek za takozvani »Remontni fond«. Znašal bi 5 odstot. vseh davkov. Težek boj bijejo poslanci Jugoslovanskega kluba, ker so razum muslimanov sami v tem boju. Radič pa sedi doma.

V nekaterih stvareh bodo naši gotovo uspeli, ker razpravljajo v vojnem odseku stvarno in prihajajo s predlogi, katere tudi večina v mnogih ozirih mora upoštevati.

Pribiti moram, da so demokraci nastopili proti našim predlogom. Tudi Pucelj se zavzema za srbijski način vojaškega zakona. Srbski radikalci tudi nočejo mnogo odnehati. Ko bo borba za vojaški zakon končana bomo poročali.

DOPUSTI VOJAKOV ZA ČAS ŽETVE.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so vložili na ministra vojne in mornarice vprašanje, če je pripravljen za časa največjega poljskega dela pustiti vojake (kmetijske sinove in delavce) na žetveni dopust. Minister general Pešić je dne 8. junija preko narodne skupščine št. 926 odgovoril, da je izdal naredbo, da se morajo pustiti stari vojaki (lanski in prejšnji rekruti) na začasn dopust radi pomoči pri žetvi in mlatvi. Rekrute pa se poprej ne more pustiti na dopust, dokler ne izvršijo rekrutске vezbe. Minister pravi v svojem odgovoru, da se ta rešitev nanaša na njegovo odredbo pod označbo »Pov. F. Č. Br. 4942 z dne 9. maja 1923.« Priporočamo, da prizadeti starši takoj napravijo take prošnje na komandanta čete, pri kateri služi vojak, kojega želijo dobiti na dopust.

Prošnja se naj približno takole sestavi:

«Komandantu puka v

Podpisani I. I. imam silno mnogo dela z žetvijo in mlačvo, a mi manjka delavcev, ker v naših krajih vse beži v tovarne, na železnico in v mesta. Prosim, da blagovolite dati mojemu sinu (ali hlapcu, sinu mojega viničarja) I. I., ki služi pri četi puka v enomesečni delovni dopust, da mi bo pomagal opraviti najnujnejša dela ob žetvi in mlatvi. Želim, da se mu podeli dopust v času od 1. julija do 1. avgusta. (Tu navedi dobo, v kateri ga najbolj potrebuješ doma). Sklicujem se na rešenje g. ministra vojne in mornarice z dne 9. maja br. 4942 in na odgovor, ki ga je gospod minister v tem oziru dal gg. narodnim

poslancem dne 8. junija 1923. Prosim nujne in ugodne rešitve.

. dne junija 1923.

Podpis.

Potrdilo in priporočilo občinskega urada.

Prošnja je koleka prosta. Pošljite jo naravnost komandantu čete, kjer služi vojak, kojega želite dobiti na dopust. Dobro je, če pošljete prošnjo priporočeno. Krajevne organizacije Kmetijske zveze po vseh krajih naj pomagajo sestaviti take prošnje našim ljudem. Ako kak komandant noče ugoditi upravičeni prošnji, obvestite takoj poslance.

Beograd, dne 6. junija 1923.

Franjo Zebot.

Naročilo kn. škofijskim župnijskim uradom. Na praznik velikega patrona treznosti sv. Janeza Krstnika dne 24. junija se bo, kakor poroča »Sveta vojska« iz Ljubljane po vsej Sloveniji vršila proslava treznosti. Ker je ta dan nedelja, se naroča č. gg. dušnim pastirjem, da na podlagi konstitucij v sinodalnih knjigah I. 1900, str. 286—296, I. 1903, str. 263—273 in I. 1911, str. 442—450 pridigujejo o pogubnosti neizmerne zvižavanja opojnih pijač in o potrebi in koristi treznosti in zmernosti. Vabijo naj vernike v cerkvi in v društvi v k vstopu v »Družbo treznosti«, oziroma naj se ta ustanovi po navodilih in pravilih sinode leta 1911. To bo tudi dobra priprava za katoliški shod v Ljubljani, ki bo treznosti in zmernosti kot za obnovitev verskega in moralnega življenja potrebnim čednostim posvetil posebno pozornost. Kn. šk. Lavantinski ordinarijat v Mariboru, dne 11. junija 1923.

Gospodarstvo.

Hmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo pri redi v drugi polovici meseca junija t. l. naslednja strokovna predavanja in sicer: na Štajerskem: V nedeljo, dne 17. junija t. l. pri Sv. Primožu na Pohorju o pridelovanju krme in o pospeševanju živinoreje (Wernig); pri Sv. Antonu v Slov. gor. o splošnem kmetijstvu (Štrekelj); pri Sv. Barbari v Haložah o vinogradništvu (Zupanc J.); na Zgor. Ponikvi o živinoreji (Zupanc M.); v Dolini in Bokraču (Prekmurje) o vinoreji in sadjarstvu (Pavlica), v nedeljo, dne 24. junija t. l.: na Remšniku o pospeševanju živinoreje in sadjarstva (Wernig); v Zavrču o vinogradništvu (Zupanc J.); v Konjicah o okrajni organizaciji za povzdigo živinoreje (Zupanc M.); v Seberovcih in v Vaneči (Prekmurje) o vinoreji in sadjarstvu (Pavlica); v Spod. Bistrici (Prekmurje) o boleznih in škodljivcih naših kulturnih rastlin (Vojsk).

Šesttedenski počitniški kuharski tečaj za boljše kuho bo zopet letos na dr. Krekovi gospodinjstvi šoli pri uršulinkah v Ljubljani in sicer od 2. junija do 14. avgusta t. l., če se priglasijo zadostno število udeleženk. Tečaj je v prvi vrsti namenjen gospodičnam učiteljicam; priglasijo se pa lahko tudi druge gospodične. Pouk kuhe bo vsak dan, razen ob nedeljah. Pričetek vselej jutraj ob 8. uri; popoldne bo vkuhanje sadja in zelenjave in pa razna predavanja o gospodinjstvu. Pri izbiri jedi se bo oziralo na to, da jih pride čim več na vrsto in da bodo izorne, da tako udeleženke tem več pridobijo na znanju kuhe. Ukovina znaša za ves tečaj 150 D. Obed (4—5 hodov v 6—7 jedil) stane z režijo 800 D, če udeleženke stanujejo zunaj zavoda. Lahko stanujejo udeleženke tudi v zavodu, potem plača poleg zgoraj imenovane svote za stanovanje in ostalo popolno oskrbo 540 D mesečno. Če bi udeleženke želele marj izbranih jedil in manjše število hodov, bi se cena lahko sorazmerno znižala. Tozadevno željo lahko vsaka priglašenka izrazi ob priglasu, odločilno bo pa seveda mnenje večine. Gospodične, ki se resno mislijo udeležiti tečaja, morajo naprej plačati ukovino 150 D, koš kavcijo, ki jo pa dobe vrnjeno v slučaju odstopa, če se oglase teden pred začetkom tečaja, da tako lahko druga stopi na njih mesto, ali pa, če same dobe namestnico. Priglasijo sprejema vodstvo. Za pismena pojasnila je poslati poštino. Vodstvo dr. Krekove gospodinjstve šole pri uršulinkah v Ljubljani.

Padanje živinskih cen. Ni še dolgo tega, ko se je med izvozniki govorilo, da bodo cene živini vedno rastle ter bomo kmalu morali plačevati meso po 150 K. In res je vse kazalo, da se bodo njihovo preročanje uresničilo; da ni nastal nenaden preobrat na valutnem polju, ki je izpremenil hipoma položaj trgovine z živino, bi bilo v resnici tako daleč prišlo. Porast dinarja je neugodno vplivala na tuje kupce, ki so prišli na naše sejme kupovat ter so se ti počeli ogledovati za bolj cenimi tržišči. To se jim je v resnici odprlo na Rumunskem, ki je dovolila prost izvoz živine in večina inozemskih trgovcev je odšla z naših sejmov na rumunske, kjer so dosegli mnogo boljše pogoje pri nakupu, kot pa pri nas. Tako je pri nas prenehalo kupovanje živine za izvoz v Italijo in Avstrijo, ki sta bila dosedaj glavna konsumenta za naše meso. Velika škoda je pri tem zadela naše izvoznike, ki so imeli nakupljeno mnogo živine za izvoz. Ker je ta prenehal, bodo morali živino prodati na domačih trgih in sicer pod nakupno ceno. Enaka usoda je zadela tudi nekatere industrije mesnate robe, ki se istotako ne izvaja v taki meri, kakor še pred nedavnim časom. Na pad cene goveje živine nesumljivo vpliva tudi padeč cen pri krmi, ker se letos obeta zelo dobra letina za seno.

Tudi v trgovini z svinjami je nastal velik preobrat in sicer na eni strani radi zmanjšanja izvoza, na drugi strani pa vsled silne konkurence ameriške masti. Naše tržišče je naravnost poplavljen z ame-

rikansko mastjo, ki se prodaja že na drobno po 120 K, dočim je naša dobrih 40 K dražja. Radi tega je močno padla cena debelih svinj, ki se kupujejo največ radi masti. — Če pogledamo celoten položaj v trgovini z živino, so slovenski kmetje prizadeti samo vsled padca cen goveje živine, ker svinje, zlasti pitane, pri nas ne pridejo v poštev. Pri živini pa cene najbrž ne bodo šle nazaj, ker postaja vsled zopetnega padanja dinarja, možnost na izvoz zopet večja. Rumunija nam ne bo mogla dosti trajno konkurirati, ker je njen izvoz sklop-ljen s velikimi transportnimi težkočami. Za Italijo je res mogoč izvoz po vodnem potu po črnem morju in skozi Carigrad, vendar je ta pot zelo dolga. Za Avstrijo je Donava zelo pripravna izvozna pot, vendar manjka na Donavi potrebnih parnikov za prevoz žive živine. Meso se po letu ne more prevažati, ker se vsled vročine izkvari. Rumunija pa nima velikih ledenic, kjer bi meso konservirali ter zmrzlega odpošiljali. Radi tega zlasti za Avstrijo obstoja možnost uvoza iz Rumunije po železnici, kar se pa radi prevelikih stroškov ne izplača. Zato bo Avstrijem naše meso prišlo ceneje.

Sejmi pri Sv. Ani v Slov. gor. (občina Ščavnica) bodo menda v kratkem dovoljeni. Poslanec Žebot je dobil dne 1. junija od g. okrajnega glavarja obvestilo, da ima uradni živinozdravnik pri Sv. Lenartu nalog, da se izjavi o primernosti sejmišča. Zaprošeni sejmi se bodo dovolili, če bode sejmišče primerno, ker sploh ni nobenih zadržkov za zaproseno dovoljenje.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 6 konj, 1 bik, 90 volov, 177 krav in 3 teleta. Skupaj 277 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 14—15 D, poldebili voli 12.25—13.75 D, plemenski voli 9.25—12.50 D, biki za klanje 12 D, klavne krave debele 13.50—14.50 D, plemenske krave 12—13.50 D, krave za klobasarje 8.25 do 11 D, molzne krave 10—13.50 D, breje krave 10—13.50, mlada živina 10—13.25 D.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 8. junija se je pripeljalo 315 svinj in 4 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 800—1100 K, 7—9 tednov stari 1200—1600 K, 3—4 mesece stari 2500—2800 K, 5—7 mesecev 3500—4800 K, 8—10 mesecev stari 5000—5500 K, 1 leto stari 6000 do 8000 K, 1 kg žive teže 95—100 K, 1 kg mrtve teže 115 do 120 K, koze komad 1000—1400 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. 1 kg 25 D, II. vrste 24 D. Meso bikov, krav, telic 24 D. Telečje meso I. 25 D, II. 23—24 D. Svinjsko meso sveže 30 do 33 D.

Žitni trg. Na žitnem trgu vlada velika zmešnjava. Nagli porast dinarja je popolnoma zmešal poljedelce in upanje, da bo prišlo do znatnega znižanja cen pri žitu je onemogočilo ves promet. Ko pa je nastal nenaden preokret v valutnem vprašanju ter je dinar zopet padel, se je poznal takoj vpliv na žitnem tržišču. Glavni žitni proizvod, koruza, ki je prošlega tedna zelo padla in je vladalo zelo malo zanimanje za njo, je hipoma v ceni poskočila, magari je položaj setev vsled zadnjih deževnih dni precej povoljen ter bi cene koruze že radi tega morale pasti. Vsled padca dinarja pride zopet v poštev izvoz ter se zlasti izvažja koruza v Italijo.

Za pšenico vlada zelo malo zanimanja. Naše velike mlinске industrije, pa tudi manjše, so ustavile obrat vsled pozne sezone ter čakajo na novo žetev. Obratuje samo še nekoliko manjših mlinov, ki kupujejo samo za dnevno potrebo, pa še za to malo, ker imajo dovolj starih zalog. Cene se gibljejo med 405—403 din. za 100 kg, natovorjeno na vagon. Trgovski zaključki za novo žetev se že delajo v manjšem obsegu v zelo ugodnih tečajih. Sklopljenih je precej pogodb za dobavo nove pšenice do konca julija po 350 din., postavljeno na postaja. — Rž je brez prometa. Dobi se po 350—360 din. 100 kg. — Za ječmen istotako vlada slabo zanimanje. Dobi se pivovarski po 325, za krmo pa po 290 din. — Ovsna cena ne pada, opaja se celo polahko, pa stalno naraščanje cene vsled vesti, da bo letošnja žetev slaba. Ponuja se po 287—295 D za 100 kg. — Kuruza se je v začetku prošlega tedna ponujala po 250 D, koncem tedna pa je poskočila na 260—265 D za 100 kg. Pro-met je precej dober, tudi ponudb je veliko. Domači trgovci je ne kupujejo dosti, pač pa izvozniki, ki jo pošiljajo v Italijo, nekoliko tudi za Avstrijo. Prodalo se je tudi dosti bele koruze, ki je po 270—280 D. — Moka. Mlinarske zaloge so zelo male, blaga pa se je prodalo dosti, nularica se je prodajala po 250—275 D za 100 kg, ostale vrste pa po kakovosti.

Otrobi. Zanimanje popolnoma popustilo, ker je dovolj sveže krme. Ponudbe z vrečami vred za drobne vrste 145—155, za grobejše pa do 200 din. za 100 kg. — Fižol. Cena še vedno zelo visoko stoji. Banatskega belega in drobnega so prodajali po 550 D, pisanega pa po 600 D za 100 kg.

Hmelj. IV. poročilo o stanju hmelj. nasadov pri nas in drugod. Zatec, ČSR., dne 9. junija 1923. Povpraševanje in cene po hmelju vedno naraščajo. Lanski pri-delek se plačuje do 1100 čK, predlanski do 760 čK za 50 kg. Razpoloženje in cene zelo čvrste. Vreme je bilo zadnji teden prav neugodno — hladno in deževno, no-či skoro mrzle, temperatura 3 stop. R. Aphis muhe in hmeljske mušice so razprostrte po celem okolišu. V viš-jih legah jih ni toliko, tem več pa za to v nižjih, kjer so hmeljarji že začeli s škropljenjem, zlasti tudi zaradi tega, ker je dotok novih muh prenehal. Muh je torej manj, pač pa se je njih zalega (ušice) zelo pomnožila. Če se vreme kmalu ne izpremeni, bo letošnja letina ogrožena. Mokrote je več kot potrebno v zemlji. Stanje hmeljskih nasadov je povprečno še vedno prav povoljno. V glavnih legah je rastlina dospela do tri četrt drogov, oziroma že, ter ima obilo panog. V kljub okužen-

ja po ušici se na zunanosti rastline nič ne vidi; ona raste počasi dalje. V nasadih, kateri so trpehi po bol-haču, so trte tudi že 1—2 m visoke, vendar so slabot-ne. Po prodaji tobačnega ekstrakta sklepati, se je škrop-ljenja poprijel precejšnji del hmeljarjev, dasi so stroš-ki obilni; mnogo hmeljarjev pa prepusti izid letošnje letine poteku vremena. Zveza hmeljarskih društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88.75 do 89.75 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1245 do 0.1260 D, za 100 čehoslovaških kron 265.50—267.50 D. Za 100 nemških mark 0.1080—0.1120 D in za 100 laških lir 410—416 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.20 centimov.

BLAGOSLOVLJENJE IN SLOVESNA OTVORITEV NOVE PTUJSKO-GORSKE CESTE.

V zadnjih letih je izvršil ptujski okrajni zastop mnogo velikih in težavnih, a nujno potrebnih in sploš-no koristnih del. Med največje spadata zgradba Borl-skega mosta in pa preložitev ceste iz Dravskega polja na Ptujsko ali Črno goro in dalje v Majšperg proti Rogat-cu. Borlski most je bil lani dovršen in izročen prometu, ptujskogorska cesta pa je bila dne 2. junija 1923 slo-vesno blagoslovljena in otvorjena po g. škofu dr. Karlinu. O priliki birmovanja je rajni knezsko dr. Napotnik storil začetek in zasadil prvo lopato ter otvoril delo ce-ste, omenjeni dan pa je g. škof dr. Karlin venčal to delo s slavnostno blagoslovitvijo.

Gospod škof se je pripeljal v petek, dne 1. junija po-poldne. Pozdravila ga je najprej četa 23 jezdecev na okrašenih konjih in ga sremljala na Goro, kjer ga je sprejela duhovščina in ljudstvo. Z iskrenimi besedami so izražali svoje veselje in hvaležnost nad prihodom mi-lega nam gosta g. župnika, šolarji, šolsko vodstvo, Mari-jina družba, župan občine Ptujška gora, v imenu okraj-nega zastopa član sosveta A. Sagaj. Ista čustva so izra-žali tudi številni in lepi slavaloki s pomenljivimi na-pisi.

Drugi dan v soboto se je vršila slovesna blagoslo-vitev. V slovesnem sprevodu je prišel gospod škof na slavnostni prostor, kjer je bil pripravljen ličen šotor z oltarjem. Zbralo se je tam mnogo udeležencev, pred vsem gospod okr. glavar ptujski, vladni svetnik dr. Vo-dopivec, vladni komisar okrajnega zastopa Miha Bren-čič s člani sosveta, zastopnik ptujske garinzije, gradbeni svetnik inž. Vanek iz Ptuja z obitelji, ravnatelj majš-berške tovarne, več županov, učiteljstvo s šolskimi otro-ci ter uradništvo okr. zastopa in precej ljudstva iz do-mače in sosednih občin. Po sv. maši, pri kateri je lepo pel domači cerkveni zbor, je gospod blagoslovitelj imel na navzoče prisrčen nagovor, v katerem je razložil po-men blagoslovljenja cest na podlagi molitve, s katero sv. cerkev blagoslovlja ceste in pota. Nato je prevržen blagoslovil novo krasno cesto, ki je bila par dni poprej dograjena in bo zelo olajševala zelo živahen promet čez ptujskogorski breg. Nato je povzel besedo gospod vladni komisar okrajnega zastopa M. Brenčič, ki je po daljšem govoru izročil cesto splošnemu prometu. V svo-jem govoru je orisal tudi kratko zgodovino te ceste, iz katere hočemo omeniti nekatere reči. Stara cesta je zelo strma ter gre naravnost na vrh. Tekom let, da vsako leto skoro so se dogajale vsled strme lege te ceste razne ne-sreče, ki so zahtevale tudi človeške žrtve. Tako se je 9. avg. 1919 smrtno ponesrečil pos. Martin Rožman iz Apač. Že prej je okrajni zastop pod načelnikom dr. Jur-telom preložil strmo okrajno cesto dol na Majšberg, ta-ko je okr. glavarstvo, je ptujskogorska občina in vse so-sedne občine zahtevale, da se naj tudi cesta na severno stran brega proti Sv. Lovrencu preloži v serpentine. — Vršile so se komisije iz dež. stavbnega urada v Gradcu in so se leta 1910 napravili načrti. Ker pa deželni odbor ni hotel dati nobenega prispevka za zgradbo ceste, se delo ni začelo in je mirovalo do leta 1914, oz. 1915. Dne 9. maja 1915 se je določila končna trasa nove ceste. De-želni odbor v Gradcu je določil k zgradbi 50 odstot. pri-spevka. Državna oblast na Dunaju ni hotela nič pri-spevati češ, da nima denarnih sredstev. Leta 1914 so bili proračunjeni stroški na 68.000 K. Iz proračunov okr. zastopa je razvidno, da so bile leta 1916, 1917 in 1918 določene zadostne svote, a se niso porabile za zgradbo. Pričetek dela se je izvršil, kakor smo že v na-četku omenili, leta 1916 z ruskimi ujetniki, a se ni na-daljevalo, ker so ujetniki šli drugam na delo, drugih delavcev pa ni bilo dobiti.

Prišel je državni preobrat in okrajni zastop je se-veda prišel v slovenske roke. Nemškutarski okrajni za-stop je navadno delal ceste le tam, kjer je bilo ptujski nemški gospodi in njenim prijateljem v korist. Tudi je pred in med vojno zgradbe cest ter popravila mostov skoro popolnoma zanemarjal. Zato je čakala g. Mih. Brenčiča, ki ga je narodna vlada v Ljubljani imeno-vala za vladnega komisarja ptujskega okrajnega za-stopa, velika in težka naloga: graditi nove, neobhodno potrebne ceste, popravljati stare, zgraditi in popravljati mostove, ki so bili skoro vsi poškodovani, zanemarjeni ter so se morali nujno popraviti, mnogi na novo zgra-diti, ker niso bili več sposobni za promet. Z občudo-vanja vredno vemo se je vladni komisar lotil težke naloge. Tekom zadnjih štirih let se je zgradilo in po-pravilo cest in mostov (okrog 40) več kot prej v desetih letih. Ko je član sosveta gospod Jurij Topolovec pro-sil za preložitev ptujskogorske ceste, je bil tudi ta pred-log sprejet. Gradbena direkcija v Ljubljani je obljubila na prošnjo ptujskega okr. zastopa isti prispevek iz drž. blagajne za to cesto, kakor štajerski deželni odbor, namreč 50 odstot.

Leta 1921 so se našli prejšnji načrti in po teh je izvedla gradbena sekcija v Ptuj pod vodstvom gosp. gradbenega svetnika inž. Vaneka za novo razmeritev in zakoličanje prvega dela ceste. Meseca junija 1921

je spet zapela lopata in motika, da se nadaljuje delo tam, kjer je leta 1916 prenehalo. Od takrat do sedaj so bili neprenehoma delavci na cesti. Cestni mojster g. Zagoršek je vodil delo z domačimi delavci. Prišlo je na pomoč vojaštvo kr. pionirskega bataljona v Ptuj pod vodstvom gg. majorjev Djeločevića in Kovačiča. Prvi del ceste je bil leta 1922 izgotovljen in promet na njem odprt. Drugi del ceste je bil dovršen do konca majnika 1923 s pomočjo domačih delavcev in kraljeve vojske. Gospod Turkuš Janez star., iz Majšberga je dal brezplačno na razpolago potrebno kamenje za grun-diranje ceste (nad 1000 kub. m), g. Simon Mlakar iz Župeče vasi pa prodec na svojem zemljišču. Vozniki iz Majšberga, Ptujске gore, Sv. Lovrenca in Cirkove ter g. Repa z avtomobilom so vozili kamen in prodec.

Tako je bilo z združeno močjo, podporo vlade in domačinov dovršeno od okr. zastopa delo, ki je zahte-valo mnogo truda in denarnih sredstev davkoplačeval-cev ptujskega okraja. Vsi izdatki za to cesto znašajo poldrugi milijon kron.

H sklepu je gospod Brenčič izrekel v imenu okr. zastopa najprisrčnejšo zahvalo prevrženemu blago-slovitelju ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tej cestni zgradbi. Naj služi v korist vsem prebivalcem ptujskega okraja in cele naše ljubljene domovine. Naj srečno vozi, hodi vsak po tej cesti. V imenu občine se je zahvalil okr. zastopu in udeležencem g. župan Rodošek. Lepa slovesnost ostane vsem navzočim v najlepšem spominu!

Tedenske novice.

Shod SLS se vrši v nedeljo, dne 17. junija ob pol 8. uri po rani službi božji) v Jarenini pod milim ne-bom. Pri slabem vremenu pri g. Cvilaku. Poroča gosp. poslanec Žebot o sedanjem političnem položaju. Vabimo vse naše somišljenike iz domače in sosednih župnij. Tajništvo SLS.

Zborovanje zaupnikov v Celju. Prihodnjo nedeljo, dne 17. junija ob 8. uri zjutraj se vrši v Celju v vrtni dvorani hotela Beli vol zborovanje odbornikov in za-upnikov SLS celjskega, vranskega in laškega okraja. Poroča gospod poslanec Krajnc: o političnem položaju. Vsi odborniki in zaupniki naj se zborovanja gotovo udeležijo: Vabijeni pa so tudi vsi drugi naši priistaši.

Pozor, vsi udeleženci V. katoliškega shoda v Ljub-ljani! Vse one župnije, ki še niso priglasile svojih ude-ležencev za kot. shod pripravljalnemu odboru v Ljub-ljani, naj to store brž ko brž, ker nim, ki se bodo pri-glasili za poset shoda v zadnjem trenutku, ne bo mogoče več ugoditi. Pripravljalni odbor je dosegel polovično vožnjo na železnici za vse obiskovalce shoda in sicer za vse redne in posebne vlake od 24. do 30. avgusta. Udeleženci dobijo izkaznice, ki bodo po 5 D in bodo dajale posetnikom pravico dostopa k vsem zborovan-jem in tudi za stojišče pri javni telovadbi, pri vseh raz-nih drugih prireditvah pa bodo vstopnine znatno zni-žane. Udeleženci kat. shoda bodo lahko ob tej priliki opravili romanje na Brezje. Društva po deželi, ki se nameravajo udeležiti shoda skupno, naj si že sedaj pripravijo, zastave, kroje, godbe itd.

Občine, kjer je toča pobila, naj takoj zahtevajo od okrajnega glavarstva nujno cenitev škode. Prepis za-pisnika pošljite tudi poslancu, ki zastopa dotični okraj. Brez zapisnika o škodi se ne da nič ukreniti.

Velike šolske počitnice na deželi — prošnja na na-še gg. poslance. V 24. šte. «Slov. Gospodarja» od dne 30. maja t. l., je neki kmetski izrazil jako umestne in primerne opazke glede velikih šolskih počitnic, ki se naj po stremljenju brezobzirnega liberalnega učiteljs-tva začnejo letos že 28. junija. Torej vse in povsod se naj ustreže srčni želji liberalnega učiteljstva, ljudstvo pa naj samo pridno plačuje, sicer pa mora molčati. Ako pa vendar pride s svojimi težnjami na dan, ga lahko kot manjpomemben faktor kar presliši in se zanj nič ne zmeni. Cenjeni gg. naši poslanci, Vi naši poverje-niki! Vi poznate naše kmetske težnje in naše razmere. Vi tedaj lahko uvidevate neumestnost in škodljivost nastave velikih šolskih počitnic na deželi na poletni čas — julij, avgust; nastopite složno kot en moč sedaj ob 11. uri na merodajnih mestih z odločno zahtevo, da se nameravana nakana, oziroma izvedba odredbe glede pričetka počitnic z 28. junijem za osnovne šole na de-želi opusti ter obvelja stari in preizkušeni, kmetskimi težnjam ustrezajoči način trajanja velikih šolskih počit-nic v mesecih september in oktober! S tem se nam naj ustreže in se nas odškoduje za naše ogromne žrt-ve, ki jih imajo za šolstvo. Podeli se nam naj ta u-godnost že letos!

Birma v vuzeniški dekaniji. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: v vuzeniški dekaniji je bilo birmanih in sicer v Vuzenici 751, v Vuhredu 223 in v Ribnici iz dveh župnij 296; torej skupaj iz cele dekanije 1270. Škofa dr. Karlina so sprejeli verniki povsod z velikim navdušenjem in častjo. V Ribnici na Pohorju se je ma-dil škof cela dva dni in na praznik Sv. Rešnjega Telesa je nosil v procesiji Najsvetejše, kar bo ostalo vsem Ribničanom v trajnem spominu.

Mariborske novice. Glede mariborskih orjunciev mo-ramo tokrat beležiti, da so se precej pomirili iz strahu pred zapori, kateri so že pripravljeni za lepo število teh tolovajskih razgrajavcev. Zadnjič smo poročali, da se je organizirala v Mariboru posebna vlomilska in ta-tinska družba, ki poseča bogatejše stranke in jih je že več prav obutno okradla. Teh pretkanih uzmovičev še policija doslej ni izsledila. Pač pa je videl mariborski policijski šef g. Kerševan v soboto kmalu popoldne pred zaprto trgovino Hobacher na Aleksandrovi cesti nekega moškega, ki je poskušal odpreti vrata. Ker se

mu je stvar zdelo sumljiva ga je dal zapreti in odvesti na policijski komisariat, kjer se je izkazalo, da je to **gnani Ivan Kerčič** iz Loke, ki je lansko leto vlomil ob belem dnevu s še nekim drugim tovarišem v Tičarjevo argovino na Sv. Petra cesti v Ljubljani in ki je komaj medavno prišel iz zapora. Razen tega sta bila aretirana še dva vlomilca, negi Vogrin in Pihlar, četrti pa je pobegnil. Sumi se, da je bila to ona družba, ki je izvršila številne vlome v zadnjih dneh. — Pri mestnem magistratu je poveril orjunc in demokrat ter magistratni uradnik Štefan Pirch okroglo 68.000 K. Sedaj, ko vodijo socijalni demokratje mestno občino, se pač zgo- ti vedno kaj nepoštenega na magistratu. V Mariboru in okolici je bilo zadnje dni minulega tedna zelo hladno in naravnost mrzlo. V četrtek zvečer in petek je bilo vreme tako hladno, da je sneg pobelil Pohorje in je težala v petek jutraj po poljih mariborske okolice jesenska slana. Slana je napravila občutno škodo na žolju.

Glasbena Matica v Mariboru. Okoličani Ljutomera se opozarjajo, da priredi dne 24. junija pevsko društvo Glasbena Matica v Mariboru v telovadnici v Ljutomeru velik pevski koncert. Pevci pridejo z 11 vlakom in nastopijo popoldne ob 3. uri. Kdor se hoče razveseljati nad krasno slovensko pesmijo, naj pride 24. junija v Ljutomer.

Izlet mariborskega Ljudskega odra v Ruše. V nedeljo, dne 17. junija t. l. ob štirih popoldan uprizori na odru Kmetskega bralnega društva v Rušah mariborski Ljudski oder lepo delavsko igró «Zrtve», ki jo je spisal preprost mariborski delavec Alojzij Petek. Igra kaže v pretresljivih slikah boj izmozganega delavstva s krivičnim in trdosrčnim židovskim podjetnikom. Rušani bodo pri znanem svojem zanimanju za gledališko umetnost predstavlo gotovo polnoštevilno posetili. Vstopnice se bodo prodajale v nedeljo celi dan v gostilni Novak v Rušah.

Zrtve domačega prepira. V sredo, dne 23. maja je nastal v Zlatoličju med dvema družinama prepir, ki je zahteval dve žrtvi. Trgovci s svinjami J. P. se je pri- peljal iz sejma domov razjarjen in je v pijanosti začel pretepati svojo ženo in otroke. Ti so pobegnili v hišo soseda M. Š., kjer je njegov sin oženjen. J. P. je prite- kel za njimi ter se sprl z M. Š. V prepiru ga je udaril z motiko po glavi tako silno, da je M. Š. nezavesten ob- ležal. Njegov sin je v jezi pograbil motiko in udaril J. P. po glavi, da je kmalu umrl. Sodna komisija je ugo- toвила, da je dobil smrtno rano na tilnik. M. Š. ima isto- tako hudo rano na glavi in je malo upanja, da bi okre- val. Pijančevanje, ki je pri nas tako razširjeno, rodi žalostne posledice!

Od Sv. Barbare v Halozah. Našo Sv. Barbaro je dne 4. t. m. obiskala nesreča, ki je uničila upe naših kmetov. Ob enih popoldne je namreč začela padati toča ter je padala nepretrgoma 18 minut. Najhujše so prizadeti Mali Okič, del Zgor. Slatine, del Pohorja, Mali in Veliki Paradiž do polovice, del Gruskovca in cele Maje. Toča je te kraje pobelila kakor sneg. Napra- vila je velikansko škodo. Vinogradi, ki so pri nas glavni up kmetovalca, so ponekod uničeni za več let. Trpeli pa so povsod ter je toča na nekaterih mestih vzela po tri četrtine, drugod polovico ali četrtino. Pa tudi poljski pridelki so popolnoma zbiti v zemljo. Ljud- je so popolnoma obupani, ker ne bo niti vina, niti ži- veža. Kje bomo pa vzeli za davke, ki jih nam nepre- stano povišujejo. Potrebno bi bilo, da se zavzamejo po- slanci za nas, da nam oblasti odpisejo davke, ki jih ne bomo mogli plačati.

Zlata poroka. 50letnico poroke sta praznovala dne 2. junija 1923 v krogu svojih domačih g. Jakob Lešnik, posestnik na Vrtiču, in njegova soproga Neža, rojena Koren. Jubilatoma želimo mnogo srečnih in zadovolj- nih let.

Cerkvena slovesnost pri Sv. Trojici v Slov. gor. Tu se vrši v nedeljo, dne 1. julija, shod tretjerednikov in tretjerednic iz Slovenskih gor in iz Prekmurja. Slavnostni govornik bo pri slovesni pozni službi božji črtal pomen III. reda za versko življenje. Po pozni službi božji se takoj vrši na prostoru pred samostanom veliko zborovanje, ki nam bo pojasnilo pomen III. re- da za vsakdanje življenje. Nastopita odlični govornik in odlična govornica, razven tega še govorniki in go- vornice iz srede ljudstva. Shod bo velikega pomena za napredek tretjeredne organizacije. Na delo vsepovsod za najobilnejšo udeležbo!

Lepa pobožnost pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor. Proslava božjega Srca, obenem s sv. misijonom se je najlepše izvršila. Naravnost ganljivo je bilo ponočno šeščenje Najsvetejšega pred praznikom iz Srca Jezuso- vega. Udeležba iz domače župnije in iz sosedštine je bila naravnost velika, molitve in petje polno vneme in ljubezni do božjega Srca. Procesija Srca Jezusovega v nedeljo ob sklepu sv. misijona ob udeležbi devetih du- hovnikov in mnogoštevilnega ljudstva je bila res veli- častna. Vnetim misijonarjem in sodelavcem hvala in slava! Naj se krepi, širi in utrjuje med nami vedno bolj kraljestvo božjega Srca Jezusovega!

Zanimivosti od Sv. Antona v Slov. gor. (V zadevi posojilnice.) Ker se množe glasovi sploh zoper prodajo hiše, ki je last posojilnice, ker so drugi pripravljeni dati po tri- do štirikrat več za njo, kakor se je cenila po odboru in so celo med odborniki taki, ki bi dali več, je pač čisto naravno to-le sklepanje, ki si ga naj naredi za svoje tudi odbor: Toliko, kolikor kdo drugi, lahko da posojilnica tudi, to se pravi, hiša ostane njej, pa bo najbolje pogodeno. Saj tudi, če bi hiše ne imela, bi si jo morala kupiti ali zidati. — Čebelnega tatu imamo nekje blizu. Po zimi je na treh krajih izvršil svojo sobrat, sedaj je po zopet po noči od 3. do 4. junija od- nesel od viničarije g. Ljubeca v Župetincih močnega

plemenjaka, sedečega na dunajski meri. Čas bi že bil, da se ga enkrat vlovijo; orožništvo naj se zanj zanima!

Toča na Tinju na Pohorju. V četrtek popoldne, dne 7. junija nas je po preteku poldruga leta zopet obiskala toča. Potipala je celo občino Tinje, a najbolj poklestila Veliko Tinje. Tudi vinogradi v Tinjski gori in Visolah so prizadeti. Veseli upi na boljše letino so nam vzeti. Bog nas varuj!

Toča v Žetalah pri Rogatcu. Iz Žetal poročajo: V pondeljek, dne 4. junija se je vsula pri nas tako stra- hovita toča, kakor je ne pomnijo niti najstarejši ljudje v naši župniji. Padala je debela kot orehi, pobila polja ter gorice, ki izgledajo suho kot v jeseni takoj po re- zi, o koruzi pa ni niti sledu, kje je rastla. Zito kosimo, trava je pa tako zbita k tlom, da je ni mogoče niti ko- siti. Od toče tako kruto prizadeti Žetalčani se obra- čamo s prošnjo na naše poslance, da nam izprosijo od vlade nujno potrebno podporo, predvsem: semensko ži- to in ajdo.

Cerkev sv. Jožefa nad Celjem prenovljena. Cerkev sv. Jožefa nad Celjem je prav lepo prenovljena. Delo je trajalo devet tednov. Cerkev je sedaj zares kras celjske okolice. S prijaznega griča se sedaj vidi daleč po vsej Savinjski dolini in gor proti Pohorju. V nedeljo, dne 17. t. m. bo pri Sv. Jožefu zahvalna služba božja. — Zjutraj ob 7 uri bo slovesna sv. maša za dobrotnike pri prenovitvi. Popoldne ob 4. uri bo pa pridiga o zgodovini cerkve in zahvalna pesem.

Orlovski odseki, ki še niste poslali mariborskemu orlovskemu okrožju članarine za leto 1923 v znesku 12 D, storite čimprej svojo dolžnost. — Članske listke naj odseki takoj vpošljejo in sicer na naslov: J. Pirš, Gregorčičeva ulica 10, I. nadstropje, Maribor. — Tajnik mariborskega orlovskega okrožja.

Savinjsko orlovsko okrožje. Uspehe svojega dela vztrajnosti in zavesti bodo pokazali naši odseki na okrožni prireditvi dne 22. julija t. l. v Šoštanj. Skup- no vam hočemo pokazati, kateri se zanimate za naše delo in hočete iti v borbo za ideje, katere so naš cilj. V Šoštanju se navdušimo in poživimo v naše vrste še druge na pot navzgor. Pridite in pridružite se k nam! Bog živi!

CELJSKA POROTA.

Dne 4. junija je otvoril predsednik okrožnega so- dišča, dvorni svetnik dr. Kotnik drugo porotno zase- danje v Celju. Obravnavalo se je v celoti 9 slučajev. Kot prvi je prišel na zatožno klop dvajsetletni Kamilo- zelič, tovarniški delavec v Štovah radi hudodelstva ubo- ja. Dne 22. aprila t. l. je prišel obtoženec v št. Rupert, kjer se je v neki gostilni sprl in stebel. V pretepu je ubil rudarskega paznika Jožefa Zakuška iz Drobnege Dola. Po dejanju se je poslovil od svojega botra, ki je bil tudi v gostilni, potem pa je odšel na Svetino ple- sat. Od tam je odšel na sodišče v Laško, kjer se je sam prijavil. Obsojen je bil na dve leti težke ječe. Njegov tovariš Jože Mastnak, ki je v pretepu Zakuška uda- ril s kolom po glavi, je bil obsojen na osem mesecev ječe.

Drugi dan se je zagovarjala 50 letna prevžitkarica Cecilija Banič, radi umora, ki ga je izvršila nad Jože- tom Bencetom, priležnikom svoje hčerke Franciške Sporčič v Trebežu pri Brežicah. Bence je živel z Bani- čevo in njeno hčerjo v skupnem gospodarstvu.

Sprli so se radi prodaje posestva. Na predvečer kritičnega dne je prišel Bence pijan domov in ženski spodil iz hiše. Drugo jutro, 30. aprila t. l. pa je šla Baničeva na prošnjo hčere v hišo nazaj, da nakrmi pi- ščance, ki so bili pod Bencetovo posteljo. Banič je na- šla Benceta spečega, je pograbila sekuro in z zaprtimi očmi po živalsko sekala po žrtvi, ki je obležala na mestu mrtva. Zadal je Bencetu preko 20 ran na glavi. Dejan- je pred poroto priznala ter je bila obsojena na smrt na vešalih.

Kot drugi se je zagovarjal Železnik Ivan iz Trbo- velj radi težke telesne poškodbe, katero je prizadejal v pretepu dne 10. maja 1923 Francetu Hribarju in Avgu- stu Stermoletu, ki sta ga pozivala, naj gre mirno do- mov, ko je pijan razgrajal. Ker se je Železnik zagovar- jal z živčnim napadom, je sklenil sodni dvor razpra- vo preložiti, da se preišče Železnikovo duševno stanje.

Dne 1. junija je prišel na vrsto umor orožnika Hu- berta Lužnika. Umora so obtoženi 22 letni rudar Franc Ianšl, 22 letni rudar Ivan Božič in 19 letni rudar Fr. Podlesnik, vsi trije iz Družmirja. Umora je osumljen tudi Franc Schwarz, ki se je zagovarjal poleg tega tudi zaradi 15 tatvin in poneverb. Dne 4. februarja je prišel orožnik Lužnik v Pesje pri Šoštanju radi privatnega opravka. Ker je zamudil vlak, je šel v gostilno, kjer so se že nahajali obtoženci. V gostilni je pil s Schwarzom, ter ostal z njim do pol sedme ure skupaj, nakar sta iz gostilne odšla. Ostali trije okrivljeni so šli že prej. Ob 10. uri zvečer so našli potniki Lužnika v nezvesti le- žečega na železnici med tračnicami na progi med Šo- štanjem in Pesjem. Najprej se je mislilo, da je pone- srečnica povozil vlak. Ker pa je nemogoče, da ga vlak ne bi bolj razmesaril, kajti Lužnik je imel samo par ran na glavi, je bila razprava preložena na drugi dan, da strokovnjaki resnico ugotove. Obtoženci so zanikali svojo krivdo, samo Schwarz prizna svoje tatvine. Dru- gi dan so porotniki oprostili ostale tri obtožence, Schwarzu pa so prisodili 3 leta ječe radi težke telesne poškodbe in tatvine.

V petek, dne 8. junija, ki je bil zadnji dan zase- danja, je sodišče zopet izreklo smrtno obsodbo. Zago- varjal se je pred poroto 28 letni Janez Sinkovič, sam- ski trgovec z živino iz Imenega pri Podčetrtku. Obto- žen je bil hudodelstva roparskega umora, katerega je dne 7. maja izvršil v gozdu Poličniku pri Podčetrtku nad Janezom Zagrajskom. To sta se vracala iz sejma v Rogatcu, ustrelil je Zagrajskega v glavo ter ga oropal živine in denarja. Zagrajske je v Celju v bolnici na poškodbah umrl, prej pa je še povedal, da storilec ne more biti nihče drugi, nego Sinkovič. Dokazi so bili jasni, Sinkovič pa je dejanje tudi priznal. Po krivdo- reku porotnikov ga je sodni dvor obsodil na smrt na vešalih.

Isti dan se je zagovarjal tudi rudar Franc Višnikar iz Trbovelj, ker je oropal dne 2. novembra 1920 v št. Lenartu posestnika Antona Haceta, ter ga je težko po- škodoval. Ker je Višnikar dejanje tajil, sodišče pa ni imelo zadostnih dokazov, je bila obravnava preložena. S tem slučajem je bilo tudi zasedanje porote končano.

Novice iz Pecla pri Podčetrtku in iz Vrač. Pri Pustišekovi novo postavljeni kapeli so bile dne 31. ma- ja sklepne pobožnosti. Kar prihrume Hrvatje, ki sploši delajo po našem mirnem okolišu nepokoj, ter začno pi- jani nesramno izzivati. Naši fantje in možje si tega se- veda niso pustili dopasti ter so dejansko navalili na Hrvate. Ti pa že tepeni, so šli po pomoč in ojačeni so iznova navalili in sedaj s tako silo, da so razgnali po- polnoma vse na vse strani. Da se ubranita Hrvatoma sta vzela v roke puške lovec Franc Amon in Janez Pu- stišek ter začela streljati po napadajočih in potem že bežečih Hrvatih ter jih težko poškodovala. Drugi dan so prišli orožniki ter pobrali imenovanima puške, ter orožne liste in lovsko karto. Naše mnenje je, da če- prav so naši tukajšnji Hrvati do skrajnosti vsled svoje- odurnosti obsovaženi, vendar se na ljudi ne sme strel- jati. — Poročilo iz Vrač. Ker je na našem shodu v Kozjem Franc Amon našega govornika dejansko na- padel, je bil obsojen pri kozjanskem sodišču na globo 100 D in na vse pravdne stroške. To naj bo za vzgled in opomin!

Srebrna poroka slovenskega para v tujini. V Meerbe- cku v Nemčiji sta praznovala dne 31. maja naš rojak g. J. Les in njegova soproga Marija 25letnico njunega zakona. Slovensko katoliško društvo sv. Barbare jima je priredilo lepo proslavitev srebrne poroke.

Kadar se mudite v Mariboru, ne pozabite obiskati tvrdeke Franc Mastek na Glavnem trgu, kajti ta tvrška nudi vsem največjo izbiro vseh vrst manufakture po najnižjih cenah in najboljši kakovosti. K nakupu se seveda prav nikogar ne sili, zato je prav vsakemu na prosto dano, si ogledati to veliko zalogo ter se prepri- čati o res nizkih cenah in najboljši kakovosti blaga. Izbira je vedno posebno velika v vseh vrst suknu in to češkega in angleškega izvora. Toliko cenj. občinstvu v ravnanje.

423

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Jarenini, ki se vrši na Pe- rovo dne 29. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v prostorih po- sojilnice. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zad- njem občnem zboru. 2. Poro- čilo načelstva in rač. pregled- ovalscev. 3. Odobrenje let- nega računa za leto 1923. 4. Volitev članov načelstva. 5. Volitev računskih pregledo- valcev. 6. Slučajnosti. V slu- čaju nesklepnosti, vrši se e- no uro pozneje drug občni zbor, na istem prostoru, z istim dnevnim redom, ki vel- javno sklepa pri vsakem šte- vilu članov. 627

Načelstvo.

Mesto majarja ali hišnika išče družina brez otrok. Naslov v upravi. 626

Posestvo, hiša vinograd, trav- niki, sadonosniki, gozd, njive, skupaj 8 oralov, vse v najlep- šem stanju se po ceni proda. Pojasnila daje J. Hönigmann, koče pri Poljčanah. 628

Javljamo tužno vest, da je naša ljubljena soproga itd., gospa

Roza Lubec roj. Seyrer

po kratki mučni bolezni dne 12. junija ob 23. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši iz Slomškove ulice št. 11 dne 14. junija ob 17. uri na mestno pokopališče v Ptuj.

Maše zadušnice se bodo brale dne 15. junija ob 7. uri v mestni cerkvi v Ptuj.

PTUJ, dne 13. junija 1923.

Soprog: Karol Lubec, dvorni svetnik v p.

Rodbine:

Dr. Milko Lubec, vladni svetnik.

Josip Škalar, višji računski svetnik v pokoju.

Dr. M. Senčar, odvetnik.

M. Novak, višji nadzornik južne železnice.

Vabilo na občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge v SOLČAVI, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 24. junija 1923, ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani. Dnevni red: Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1922. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti. 621

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Na predlog dedičev se vrši vsled sklepa okrajnega sodišča v Mariboru z dne 26. majnika 1923 A V 127-23-23 dne 17. junija 1923 ob treh popoldne na licu mesta v Jareninskem dolu hišna št. 18 prostovoljna sodna prodaja v zapuščino pokojnih Marije in Terezije Weingerl spadajočega posestva vl. št. 13 k. o. Jareninski dol s hišo pop. št. 18 v Jareninskem dolu, gospodarskim poslopjem in zemljiščem v skupnem površju 1 ha 56 a 83 kv. m. Izključna cena znaša 240.394 K. Vsak kupec ima položiti 10% izključne cene kot vadij. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni notarja dr. Josipa Barle v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 14, v uradnih urah. 612

Maribor, dne 8. junija 1923.

Dr. Josip Barle, kr. notar kot sod. komisar.

FOTOGRAF

Dolenc, Maribor, Meljska cesta 18, se priporoča društvom, ženitvam, primicijam itd.

Mlatilnice.

vevniše, slamoreznice, pluge nudi Kmetijska zadruga v Ptuj. Oglejte si zalogo in prepričajte se o nizkih cenah. — Zadruga posluje s strankami ob delavnikih dopoldne. 616

Zahvala.

Ob prebriski in nenadni izgubi, ko nas je zapustila predraga soproga, sestra, hčerka

Marija Plahuta,

se čutimo dolžni, da izrečemo zahvalo vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku, predvsem vrlim pevcem tretjeletnikom iz celjske Orglarske šole za prekrasne žalostinke na njenem domu in ob grobu. Vsem bodi večni Bog obilni plačnik!

Predragi rajniki daj Bog sladko spanje in enkrat svidenje nad zvezdami.

Sv. Miklavž pri Rim. Toplicah, 8. junija 1923.

V blagem spominu!

Kuharica, pošteno pridno dekle, ako mogoče iz ljubljanskega okraja dobi v trgovski hiši v Mariboru dobro in stalno službo. Pisma pod "Kuharica" na upravo lista. 614

Prodaja se polovica posestva v Kopričniku, 7 pri Sv. Marjeti ob Pesu. Vprašati se Maribor, Mliasta ulica 32, 3 nadstropje. 622

Košnja blizu 3 orale, na Zmružnjaku, prodaja Franc Jauk, Polička ves 11, Jarenina. 614

Nov koleselj prodaja Karl Vabič, posestnik v Hribu št. 60. 610

Prodaja se malo posestvo, obstoječe iz njiv in travnikov, v dobrem statusu se nahajajočega gospodarskega poslopja. Posestvo leži tik ob novozgrajeni okrajni cesti in 10 minut oddaljeno od farne cerkve. Zemlja jako rodovitna. Natančnejši pogoji se priležejo pri posestniku Mariji Antleji v Krivici št. 29, občina Prevorje pošta Pilstanj. 605

Turbina s 3 1/2 konjskih sil in vitle železne cevi 150 mm premer, za daljavo 310 m kompl. z zapiralnicami se radi preureditve takoj prodaja. Beno K. tisk. Lubasovo, Podkraj, pošta Guštanj. 607 2-1

Kosci!

Naročite si takoj moje odbrane kosa z brusnimi kamni, ako hočete trajni rez. Bas kosa in en kamen Dia. 40", poštnine pristo. Ivan Oder, Sv. Lovrenc na Pohorju. 604 2-1

Zastopstvo deželnega zavarovalnega zveza "HERCEG-BOSNA" se nahaja v hiši M. Grgič, Maribor, Koroska cesta št. 49. Tam se sprejme tudi speten posrednik (agent) z visoko provizijo. 601

Zidarji dobe delo. Zglasiti se je pri stavbeniku Karolu Rojs v Ormožu. 629

Posestniki vinogradov! MODRA GALICA, ZVEPLO IN LIČJE najboljša kakovosti, brezkonkurenčno pri Jos. Krempel trgovina, Maribor, Meljska c. št. 9. 251

Lepo posestvo, s hišo, gospodarskim poslopjem, 16 orali zemlje, obstoječe iz njiv, gozda in travnikov, se prodaja v Cirkovcah pri Pragarskem radi boleznih. Hiša leži v prometnem kraju, blizu farne cerkve in je tudi zdaj v hiši trgovina. Cena. 1 milijon K. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri Barbari Salamon, Sp. Nova vas št. 27 pri Slov. Bistrici. 630

Naznanilo.

V četrtek, dne 21. junija 1923, ob 10. uri dopoldne, se bo prodajalo v notarski pisarni pri Sv. Lenartu v Sl. goricah Omanovo posestvo, ležeče v Spodnjem Porčiču poleg Čehove gostilne.

Posestvo meri okroglo 16 oralov in obstoji iz prvovrstnih travnikov, njiv in gozda. 615

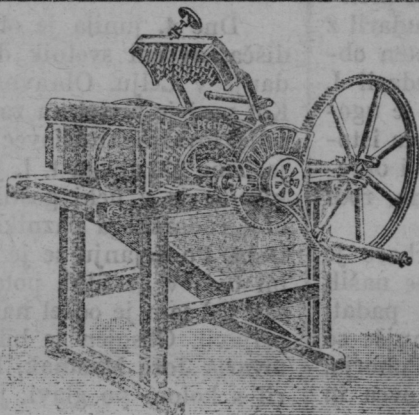
NABAVNO SREDIŠTE ZA POLJOPRIVREDNE STROJEVE
KRUNOSLAV STJEPAN JAKOVLJČ K. D.
ZAGREB Brz. nasl.: „Poljostroj.“
Telefon 14-35.

Glavno zastopstvo Mc. Cormikovih tvoravina
International Harvester Company of America, Chicago

dobavlja takoj:

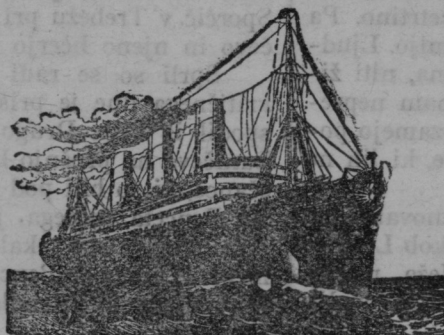
originalne Mc. Cormikove stroje
stroje za košnjo trave
stroje za košnjo žita z odlagačem in samovezačem
grablje za seno
stroje za sajenje koruze (Quadratmaissetzer)
motore za pogon s petrolejem „I. H. C.“
vsakovrstne strojne dele tipa Mc. Cormik, Deering, Plano, Osborn, Milwaukee, Champion.
nadalje: pluge, brane, decimalne vage, vertikalne, mline za sadje, preše za seno, kompletne naprave za čiščenje semen.

Tovarna kmetijskih strojev in livarna železa
J. PFEIFER ml., Hoče pri Mariboru

Izdeluje: mlatilnice za roko, vitelj in motor-no moč, vitelje za 1 in 2 konja, vejalnice, slamoreznice, sadne mline, brane za travnike, reporeznice itd. Železno opremo za žage, vencesijanerce vseh vrst, cirkularne žage, transmisije, vse litvine iz železa in kovine.

Popravi vseh strojev in motorjev. Postrežba točna, zmerne cene. 623

Hamburg — Amerika Linija
in
United American Lines Inc.

Filijalka

SIMON KMETEC, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25, — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinka c. 160. — Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 18. — Gruz: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4. 557

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Gospodarji, gospodinjice in delavci!

Opozarja se vas, da nikar ne zamudite, kadar greste v Celje obiskati

MANUFAKTURNO TRGOVINO

Hladin & Dobovičnik

Prešernova ulica 14

CELJE

Gosposka ulica 15

ker tam kupite vsakovrstno manufakturno blago po najnižjih, vedno konkurenčnih cenah.

Vsaki teden dobiva velike množine raznega blaga iz tovarn in sva ravnokar cene znatno znižala, tako, da vsakogar v njegovo lastno korist vabiva na ogled blaga in da se prepričate o nizkih cenah, o dobrem blagu in o poštenu postrežbi.

Znano vam je, da je draginja proti zimi vedno večja kakor sedaj, torej kupite sedaj ko so cene nekoliko padle.

Spoštovanjem

Hladin & Dobovičnik. Celje.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Mala naznanila.

Starejši trezen in zanesljiv mlinarski pomočnik (junger) — tudi invalid — z dolgiimi spricerali in 1 krepki marljiv mlinarski učenec se takoj sprejmeta. Alojz Kukovec, mlinar, Ptuj. 5-9

Viničar, oženjen, srednje, starosti, pridne, pošten, zanesljiv, se sprejme z boljšo mesečno plačo v trajno službo na večje vinogradih posest na Dolenjskem. Prednost imajo oni, kateri so obiskovali vinarsko in sadjarsko šolo. Ponudbe na upravo Slov. Gospodarskega. 618 3-1

Sprejme se takoj starejši hlapec za vožnjo lesa, z brano in stanovanjem. Plača 1600 kron na mesec. Antolič & Tomazin, Sl. Bistrica, 619

Hišnik samec, trezen se išče, prednost imajo tisti, kateri se razumejo s konji. Ponudbe pod »trezene« na upravo lista. 3-3 565

Samski organist z dobrim spriceralom želi sprejeti službo organista in cerkovnika. Naslov v upravi lista. 584 2-2

Proda se posestvo, 6 oralo, zemlje, nida, na hiša. Cena 900.000 K. Izidor Klotjčnik, Tezno 33. 617

Šivalni stroj za šiviljo se proda. Cena 3000 K. Kac, Sl. Bistrica. 600

Proda se gostilna in mešarja z vsem inventarjem in 4 orali zemlje. Tudi več posestev. Jože Grošl, Orehova vas 51, p. Slivnica. 585 2-2

Hiša na prodaj. Obstojča iz 4 stanovanj, električna razsvetljava, pri glavni cesti 10 minut od mesta Celje, Gaberje, zraven je čez en orol zemlje ali še več, kakor je kupcu ugodno, nekaj gospodarskega poslopja, pripravnost za kakšnega obrtnika; proda se po ugodni ceni zavoljo preselitve. Zve se pri Jos. Verbnik, tesarski mojster, Gaberje 134, Celje. 11-163

Priporočam svoj atelje in potrebnosti najboljše znamke. Atelje Vlašič, Gosposka ul. 23, I. nadst., Maribor. 9-10 324

Underwood majhni najboljši ameriški pisalni stroj ter najprimernejši za vsakega trgovca in zasebnika tehta samo 3 kilograme. Zastopstvo za Sp. Štajersko: F. Zinauer, Maribor, Csova ul. št. 2. Prodaja tudi na obroke. 3-6 523

Za birmance! Velika izbira gotovih oblek po nizki ceni priporoča I. VEZJAK, konfekcija, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 501 2

Prezvamem takoj ali pozneje **lokal za trgovino** z mešanim blagom z ali brez inventarja, na prometni točki P. Pinterič, Stojnci, Ptuj. 3-4 564

Vabilo na občni zbor Okrajne posojilnice v LJUTOMERU, ki se vrši v četrtek, dne 21. junija, ob 8. uri dopoldne v posojilnični pisarni v Ljutomeru. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo nadzornika za leto 1922 in odobrenje istega. 3. Izločitev udov. 4. Volitev načelnika. 5. Volitev nadzornega svetovanja in cenilne komisije. 6. Slučajni predlogi. Ako bi ti na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 9. uri istega dne z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, kateri bode v smislu § 38 pravil sklepal veljavno tudi ne oziraje se na število navzočih zadruženikov. — V Ljutomeru, dne 4. junija 1923. — Jožef Velmar, načelnik. 597

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v LASKEM, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo, dne 24. junija 1923, ob 8. uri v društvenih prostorih. Vspored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika in nadzornika. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1922. 4. Preizkušnja pravil. 5. Volitev načelnika in nadzornika. 6. Slučajni predlogi. — Načelnik. 608

Priznana najboljša
peklenske kose
(Höllensensen)

priporoča založnik in samoprodaja te sranke za jugoslovijo terdka F. S. Škrabar, Višnja gora. Preprodajalcem ugodne cene! 4-15 513

Brusne kamnezakose

prave italijanske, nepreseljive v dobroti, modro galico, ratijsko ličje, morsko travo za modroce v vsaki množini priporoča SEVER & Komp, Ljubljana. 3-5 536

Velika izbira vsakovrstnega samskega blaga.

Gotove površnike od 300 Din. in druga manufaktura najceneje pri **J. TRPIN** 956

Maribor, Glavni trg 17.

Modra galica 98/99%

Žveplo 2 krat rafiniran, »Floristella«

Petrolej bencin, a trošrine, vsakovrstna strojna raf. olja ponuja po najnižjih cenah

Mahorko, Maribor d. z. o. z. Slovenska ul. 8 telef. 153.

OVES

krompir, koruzo, opeko, cement, drva, premag, slamo, seno vedno vsaka množina

ANDREJ OSET Maribor, Aleksandrova cesta 57. Tel. 88. 7-10 441

CEMENT

nosilci (travérze) vedno v xalogi in v vsaki množini ter najnižji cenai pri **Franc Drogenik, Poljčane.** 7 431

„KORANIT“

zajamčeno pravi asbestni škrlil za kritje streh **KORANIT** ne premoči ne odzebe, se ne lomi ia ne trga, je popolnoma siguren proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha, ker ne potrebuje nikdar popravila.

FRAN HOČEVAR Zirovnica (Most) Gorenjake

Po ceni, lepo in hitro se izdeluje obleka vsake velikosti po meri za gospode in dečke pri

A. VADNU

Wildenrajnerjeva ulica št. 6 Podpirajte slovenske krojače. 1-4 579

Javna zahvala.

G. Jurij Hildebrand mlajši je podaril tukajšnji občini brezplačno blizu kolodvora del zemljišča, ki naj služi kot stavbišče našemu okrožnemu zdravniku g. dr. Janezu Sedlačku. Za ta vedomu dar mu izreka obč. odbor tem potom najiskrenejšo zahvalo. Vrlemu, za svoj poklic vnetemu in izvršnemu zdravniku je dana s tem temeljna podlaga, da si postavi po mnogih šikanah in preganjanju v naši sredini v prid trpečega prebivalstva lastni in stalni dom. 596

Občinski urad Radenci.

Zupan: Zemljič.

K. & R. JEŽEK, MARIBOR
Melje šte. 103.

Izvršujemo vse vrste poljedelskih strojev,

kakor: pluge, brane, valje, kultivatorje, sejalne stroje, okopače, kosilne stroje, mlitnice za ročni, vitelni in motorni pogon, motorje na bencin in sesalni plin, parne lokomobile, slamočernice, reporeznice, drobilne mline, koruzne robkarje, sadne mline, žitne čistilnice, vinske preše, mline za grozdje, sesalke, kotle, parilnice itd.

Kompletne

žage, mline, opekarne, armature za krožne peči in sploh vse dele transmisij za tovarne.

Lastna moderna livarna železa in kovin. **Cene zmerne!**

Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Umetno in naravno bosansko in francosko mlin-sko kamenje. 302 10-7

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 9-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor suknjo, hlače, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasnike, nogavice, robci, odeje itd. se dobi pri

ŠOŠTARIČ MARIBOR,
Aleksandrova cesta št. 13

STOLE

kupite najceneje v tovarni.

Tvrška 3-6* 507

Teharska lesna industrija, Teharje
p. Štoré pri Celju

vam pošlje na zahtevo cenik svojih priznanih solidnih izdelkov. Prodaja na veliko in malo. Cene zmerne.

PO NAJBOLJ UGODNI CENI

prodaste lahko staro železo, gus, kosti, papirne odpadke, belo glaževino, cunje itd. samo pri

J. Zagode, Maribor, Tržaška cesta 5.

Čiste cunje, prane, desinficirane, za čiščenje strojev se dobe v vsaki množini pri 603

J. Zagode, Maribor, Tržaška cesta 5.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzela od g. Josipa Honomichl (poprej Sinko)

gostilno „k sodniji“

Sodna ulica 16

ter bodem točila prvovrstna vina in pivo in skrbela za dobro kuhinjo. 2-1 580

Za obilen obisk se priporoča **V. Rosenberger.**

„Ah! te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine.

Drgnenja s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jači mišičevje in živje in živce! Deluje antiseptično in osvetožujoče! Prežene nahod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in ušesa! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

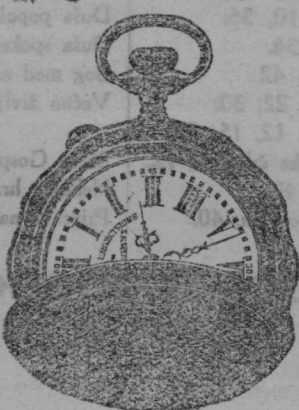
TO JE NAJBOLJSE, KAR SEM KEDAJ OKUSAL!

V vseh dotičnih poslovalnicah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali po povzetju:

3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 2. din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 84 din., 24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 146 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 din.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 din. in 3 din.; Elza-mentolni črtniki 4 din.; Elza-posipalni prašek 3 din.; Elza-ribje olje 20 din.; Elza-voda za usta 12 din.; Elza-kolinska voda 15 din.; Elza-šumski miris za sobo 15 din.; Glycerin 4 din. in 15 din.; Lysol, Lysoform 12 din.; kineski čaj od 1 din. dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 din.; Elza-mrčesni prašek 7 din.; strup za podgane in miši 7 din. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5 odstot. doplatka. — Adresirati natančno: **EUGEN V. FELLER**, lekarnar, Stubica Donja, Elzarg št. 341, Hrvatsko.

URA

je stvar zanesljivosti, ker pri kupovanju nikdar ne morete vedeti za koliko se bo zvišala cena od skoraj potrebnih popravil.

Od ponovnih izdatkov pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. — Tvrška SUTTNER, kot jugoslovansko skladišče lasne šviarske tvornice ur nudi Vam vedno veliko zbirko samo prvovrstnih ur v vseh cenah! — Predvsem znamka »IKO«! Švicarska tvornica jamči Vam za dobroto stroja! Zahtevajte bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete ure za gospode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd. v vsaki ceni, ravnotako zapestne ure, budilke, dalje verižice, obeske in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja.

Odpošiljalna tvrdka ur
H. SUTTNER
Ljubljana 992
Slovenija.

BRZOJAVNE DROGE

od 8—12 m dolge, od 13—22 cm debeline na tankem koncu

HRASTOV LES

razžagan na 1 m 20 cm za tanin ter

NAVADNI JAMSKI LES

rabi večje množine lesna tvrdka

Ernest Marinc, Celje
Kapucinska ulica 3 3-1 576

Vljudno obveščamo častito duhovščino kakor tudi naše cenjene naročnike, da se naša pisarna ne nahaja več

V MARIBORU, KOPALIŠKA ULICA ŠTEV. 9,
ampak v naši novi tovarni
MARIBOR, MELJE, MOTHERJEVA ULICA
pri brodu.

Mariborska livarna zvonov, ing. J. & H. BÜHL**Č u d i l i**

se tudi Vi bodele nizkim cenam, po katerih se prodaja suknjo, volna, platno, cefir, modrovina, hlače, vina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini

R. STERMECKI, CELJE

katera dobiva stalno velikanske pošiljatve robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. Zahtevajte cenik!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. januarjem 1923 po:

5% brez odpovedi,
5 1/2% proti enomesečni odpovedi,
6% proti trimesečni odpovedi,

Večje in stalnejše vloge po 6 1/2% oziroma po dogovoru

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke

Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.
Prijatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50.
Ključek nebeški po Din. 20, 30.
Angelj varih po Din. 11.

b) Za odrasle

Bogomila po Din. 15, 22, 25.
Pobožni kristjan po Din. 12.
Češčena Marija po Din. 14, 48, 60.
Marija varhinja po Din. 10, 36.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.
Nebesa, naš dom po Din. 42.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30.
Mali duhovni zaklad (velike črke) D. 12.
Marija Kraljica po Din. 42.
Venec pobožnih molitev po Din. 40.

Venec pobožnih pesmi Din. 15.

Sv. Pismo, Evangelji in Dejanja apostolov po Din. 10.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.) D. 15.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del. Din. 32.

Družba vednega češčenja. 2 molitveni uri. Din. 3.

Kratko navodilo za pobožnost M. B.

Kraljice src Din. 5.

Vir življenja Din. 18.

Duša popolna Din. 20.

Duša spokorna Din. 20.

Bog med nami Din. 12.

Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24,
(zlata obr.) Din. 33.

Slava Gospodu Din. 18.

Nebeška hrana I. in II. del Din. 15.

Priprava na smrt Din. 16.

Sodnijsko zaprisežen strokovnjak.

Sodnijsko zaprisežen strokovnjak.

NAZNANILO.

P. n. občinstvu uljudno naznanjava, da sva otvorila na

Rotovškem trgu št. 3 (Slomškov trg št. 6)

ZALOGO POHIŠTVA

ter lastno delavnico za tapetništvo in mizarstvo

in izdelujemo: kompletne opreme za spalne, jedilne, gospodske, dekliške, salonske sobe; posamezne komade; omare, postelje, mize, kredence, otomane, divane, foite, garniture, žimnice, odeje, rolete itd., polaganje linoleuma, tapetiranje sob. — Popravila mizarstva in tapetniška se okusno in solidno izvršujejo in po umerje ni ceni zaračunajo. — Načrti in vzorci na zahtevo.

Priporočava se za obilna naročila in beleživa z najodličnejšim spoštovanjem

Jagodič & Sajko

tapetništvo in mizarstvo.

609

Rotovski trg 3. MARIBOR. Slomškov trg 6.

Odlikovan z zlato medaljo.

Odlikovan z zlato medaljo.

Brez kisa! Brez sladkorja! Brez salicila!

sploh brez vsakega dodatka se lahko s

„REX“ konzervnimi steklenicami in aparatom 581 6-2

napravi brez truda vse vrste okusnih, zdravih in cenih domačih konserv. V «REX» vkuhane jagode, češnje, hruške, češplje, jabolka, sploh vse vrste sadja se hranijo pri neizpremenjenem naravnem okusu in največji zdravilni vrednosti, brez vsakega dodatka leta in leta. — Ravno tako se ohrani za nedogledni čas vsak drugi živež, posebno vse sočivje (fižol, grah itd.), meso, klobase, pastete, gobe, ribe in drugo.

Po tovarniških cenah priporoča

Ivan Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10

trgovina stekla in porcelana na veliko in malo.

Velika zaloga vsakovrstnega stekla, šip, ogledal, porcelana in kamenine, sve-tilk, kakor vseh v steklarsko stroko spadajočih predmetov po najnižji ceni.

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2%. Stalnejše in večje vloge pa od 6 do 6 1/2%.

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

586

Na drobno!

Na debelo!

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje !!!

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo

velikansko manufakturno zalogo tvrdke

Alojz DROFENIK

„pri Solncu“

CELJE, GLAVNI TRG 9

predno kupite oblačilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča **Alojz Drogenik.**